

ELSZÁMOLVA

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P. MEGYED-
ÉVRE 9 P. FÉLÉVRE 18 P. ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XVI. ÉVFOLYAM, 10. SZÁM.

Debrecen, 1939 január 13 péntek

ÁRA: 12 FILLÉR

Csáky külügyminiszter kijelentései németországi útja előtt

Magyarország csatlakozik az antibolsevista egyezményhez
Teleki földművelésügyi miniszter ismertette a kishaszonbérleti javaslat végleges szövegét

Budapest, jan. 12. A Nemzeti Egység Pártja csütörtök este Berezay Ferenc országos elnök elnöklétével értekezletet tartott, amelyen megjelent Imrédy Béla miniszterelnök a kormány több tagjával.

Berezay Ferenc megnyitójában kegyeltes szavakkal emlékezett meg Meskó Rudolf elhunytáról, majd bejelentette, hogy Gaár Vilmos felsőházi tag a pártból kilépett, amit az értekezlet helyesléssel vett tudomásul. Ezután be-

jelentette, hogy a gyömrői választókerület a párt hivatalos jelöltjeként vitéz Kolosváry Borena Mihály sajtófőnököt kérte fel a mandátum elvállalására. Bejelentette még, hogy a Magyar Elet Mozgalom január 15-én, vasárnap három nagy vidéki városban tart zaslóbbontó nagygyűlést: Pécsen a miniszterelnök részvételével, Debrecenben Jaross Andor részvételével, Szegeden pedig vitéz Rátz Jenő volt miniszter részvételével.

nem idegen mintákat követ. Bizonytalanságról csak azok beszélnek, akik bizonytalanul érzik ma-

Magyarország és Németország

Azután Baross Gábor Csáky István gróft köszöntötte fel, különösen üdvözölve őt küszöbönálló németországi útja alkalmából. Hiszi és reméli, hogy ez a látogatás a tegőszintébb, a legmelegebb bensőséges barátság légkörében történik meg. Ennek alapja az a tudat, hogy a német nemzet főlényes erejének tudatában megérti és méltányolja az ősi függetlenségéért folytatott véres harcaira mindenkor büszkén visszatekintő magyarság minden vágyát, megérti és méltányolja, hogy ennek a magyarságnak nemcsak etnikai, de történelmi jogai vannak ahhoz, hogy a Kárpátok medencéjében

gukat. A mostani valóságot ölté reformpolitika sok érdekebe ütközik, de a nemzet érdekében szükséges.

Ezután a miniszterelnök szólott a most zaslót bontott új mozgalomról is, amelynek nincs más célja, mint az, mint azokat a jobboldali elemeket, amelyek a gyökeres jobboldali politika hívei, megszervezze. A mozgalom a párttal teljes egyetértésben indult meg s így a pártól visszavisszapattannak azok a kísérletek, melyek egyik vagy másik tag között éket akarnak verni.

éljen és fejlődjék. A nagy német nemzet barátságától nem alamizsnát osztó kegyet, hanem jogot és igazságot mérő bajtársiasságot kérünk. Ha pedig azt kérdezzük, hogy mit adhatunk cserébe e barátságért, azt kell felelnünk, hogy kemény, öntudatos, katonás és egységes magyar nemzet barátsága nemcsak értékes, de kívánatos és keresett barátság lesz. Végül hangsúlyozta, hogy el kell osztani azokat a ködfoltokat, amelyekkel a tudatlanság, rosszakarat, vagy eseltevés a német és magyar nemzet együttthaladásának útját akadályozzák.

A kishaszonbérleti javaslat

Ezután Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter ismertette a kishaszonbérleti törvényjavaslatnak a kormány által elfogadott végleges szövegét.

Ismertette azokat a módosításokat, amelyeket a kishaszonbérletekről szóló törvényjavaslaton az érdekképviseletektől beérkezett javaslatok alapján végrehajtottak. Az érdekképviseletek javaslatai általában azt kívánták, hogy a kisebb birtokok nagyobb védelemben részesüljenek, másrészt pedig, hogy a nagyobb birtokok, latifundiáumokat nagyobb mértékben vegyék igénybe. Az új javaslatban is benne van, hogy legalább évi 100 ezer hold földet kell kishaszonbérletké alakítani és megmarad az a rendelkezés is, hogy a kormánynak két év alatt szeres teret kell kioldoznia. Újítás az eddigi javaslattal szemben, hogy a nagyobb birtokok igénybevételénél nem az egész területre alkalmazzák a legnagyobb százalékarányt. Tehát pl. a javaslat kimondja, hogy 500-tól 1500 holdig 20 százalék vehető igénybe, 1500-4000 holdig terjedő birtoknál 1500 holdig csak 20 százalék vehető igénybe és 1500-4000 holdig vehető igénybe 40 százalék. Ugyanígy 4000-tól 10.000 holdig terjedő birtoknál az elsőnél az 1500-ból 20 százalék, 1500-tól 4500-ig 40 százalék és csak az ezentúl lemaradó területre 50 százalék az igénybevehetőség. A kötött forgalmú birtoknál a zsidó birtoknál és a vállalati birtokoknál az első kategória 300-tól 1500-ig terjed és már ennél is 30 százalék az igénybevehető terület. Ezenkívül még több kisebb módosítás történt a javaslaton. A bérleti földek igénybevétele tekintetében jelentősebb módosítás nem történt. Az új javaslat alapján kb. 1.700.000 kat.

hold terület vehető igénybe.

Megemlítette még a miniszter, hogy a külföldi állampolgárok kezén 100 ezer hold mezőgazdasági terület van, amelyből 80 ezer hold szántó és abból 44 ezer hold vehető igénybe az új javaslat értelmében. Zsidókézen 326 birtokos kezén 240 ezer kat. hold van, amelyből 190 ezer hold szántó és ebből 72 ezer hold vehető igénybe. A zsidótörvény tervezett rendelkezése alapján azonban ez a terület még növekedni fog.

Bejelentette a miniszter, hogy a javaslatot holnap terjeszti a Ház elé. Hozzátette, hogy a javaslat szerkesztését alkott, amelynek célja az önálló egzisztenciák szaporítása és ezzel a fajmagyarság és a kishirtokos társadalom erősítése.

Több hozzászólás és a miniszter válasza után a párt a javaslatot általánosságban elfogadta.

Imrédy miniszterelnök beszéde

Az értekezlet után pártvaesora volt, amelyen Molnár Imre képviselő üdvözölte Imrédy miniszterelnököt képviselővé történt megválasztása alkalmából.

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök válaszában hangsúlyozta, hogy az ónodi mandátumot szimbólumnak tekinti, mert ezzel is dokumentálni akarta, hogy a kormány politikája elsősorban a fa.u érdekeiben folyik. Szembeszállt azokkal a vádakkal, amelyek szerint reformpolitikája idegen minták utánzása. Magyarországon van zsidókérdés, van földkérdés és van szociális kérdés és amikor a kormány ezeknek a megoldását keresi, a magyar nemzet régi szükségleteinek tesz eleget és

A külügyminiszter válasza

Gróf Csáky István külügyminiszter válaszában hangsúlyozta, hogy amennyiben tőle telik, mindent elkövet az említett ködfoltok megszüntetésére. Bizonyos legutóbb elhangzott megjegyzésekkel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy húsz év óta sohasem tapasztalta, hogy külföldi hatalom beavatkozni szándékozott volna Magyarország belső ügyeibe. Az a célzás, hogy valamely külső hatalom akart volna beavatkozni Magyarországon belügyeibe, téves és nem szolgálja az ország érdekeit. Nem ismerem a címet, amelynek kormánya, vagy mérvadó tényezője hozzájárult volna olyan ügyekhez, amelyeknek elintézése kizárólag ránk tartozik. A kormányban megvolt és megvan a eszelekvés és bátorság kifelé és befelé egyformán és mindenki szemben. Összinte aggodalommal látjuk, hogy amikor az olasz kormány feje néhány órával ezelőtt újból leszögezte, hogy az olasz politika végső célja az igazságos felépített béke volt, ugyanakkor egy olasz lapban megjelent cikkeken keresztül igyekeznek megintatni a magyar-olasz baráti kapcsolatokat. Amikor a német birodalom feje épp ma fejezte ki reményét, hogy sikerül létrehozni Európában azt a békét, amely jobban megfelel a népek természetének és jogos érdekeinek, ugyanakkor ezt álmásodik barátunkat, a német birodalmat is próbálják el-

kedvetlenülíteni olyan polémiákkal, amelynek kiindulási pontja csak félreértésen alapulhat.

Gróf Csáky István azután így folytatta szavait:

— Magyarország volt az első, amely az országhatárokat áttörni igyekező kommunista agitációval szemben felvette a küzdelmet. Ez nem irányult sohasem a legális orosz kormány ellen, hanem egy nemzetközi szervezet ellen, amelynek működése annyi vért és áldozatot követelt. Ez ellen három baráti nagyhatalom szerződést kötött, védelmi szerződést a bolsevizmus elleni küzdelemre. Híven antibolsevista hagyományainkhoz, bejelentem, hogy amennyiben a három nagyhatalom megfelelő formában jelkéri a magyar kormányt, hogy a szerződéshez csatlakozzék és annak békés céljaiért közreműködjék, a magyar kormány ez elől nem fog elzárkózni. Végül megköszönte, hogy alkalmas adtak neki erre a megnyilatkozásra most, amikor Németországba megy, ahol tudja, hogy barátilag fogadják.

Gróf Csáky István beszéde után felszólalt Riesz Árpád, aki most lépett át a kisgazdapártból a NEP-be. Hangoztatta, hogy a magyarországi svábság csak egy hazát ismer és ez Magyarország. Ezért élünk és halunk. Megköszönte a miniszterelnöknek, hogy a kisebbségi kérdést nyugvópont-

ASZMANN - ZÖLD JÓZSEF FÉNYKÉPKIÁLLÍTÁS a Déri muzeumban

ra fogja juttatni, a német kisebbség csak azt kéri a maga részére, amit a törvények biztosítanak.

mindig jó magyarok leszünk és maradunk — fejezte be beszédét nagy taps közepette.

Az angol-olasz megbeszélés

Chamberlain kihallgatáson volt a pápánál

Róma, jan. 12. Csütörtök délelőtt Ciano gróf és lord Halifax több mint egy óra megbeszélést folytattak. Azután Mackensen német nagykövetet, majd a spanyol nagykövetet fogadta. 17.30 órakor kezdődött meg a Venezia palotában Mussolini és Chamberlain második megbeszélése, amely öt-egyedórát tartott.

Róma, jan. 12. Chamberlain és lord Halifax délelőtt 11 órakor a Pantheonban megkoszorúzták a királysírokat. Azután a Venezia téren a Névtelen Katona sírjára helyezték koszorút, feltizenkettőkor a Quirinalba hajtottak, ahol Viktor Emánuel király és eszár magánkihallgatáson fogadta őket, majd teán látta vendégül.

Róma, január 12. (MTL) XI. Pius pápa esütörtök délelőtt kihallgatáson fogadta Chamberlain angol miniszterelnököt és lord Halifax külügyminisztert.

Róma, jan. 12. Az angol miniszterek tiszteletére esütörtökön délután a Foro Mussolini levő Stadionban az olasz ifjusági szervezetek torna- és katonai ünnepélyt rendeztek. Chamberlain akit a kis balillák mozdulatai elragadtattak, lelkesen megtapsolta az egyes mutatványokat.

Róma, jan. 12. (MTL) Ciano gróf olasz külügyminiszter fogadta Mackensen római német nagykövetet, akit tájékoztatott a szerda esti olasz-angol megbeszélésekről.

Róma, jan. 12. (MTL) Az olasz lapok mai cikkeikben a tegnapi díszvacsorán elhangzott pohárköszöntőket veszik alapul fejtegetéseiknél. Gajda azt fejtegeti, hogy a két tengely között nincs végzetes ellentét, hanem együttműködési rendszer képzelhető el közöttük. Az angol-olasz megegyezés és a német-magyar és lengyel nemzeti követelések alapján létrejött müncheni egyezmény eléggé mutatja ezt a lehetőséget. Tovább kell haladni ezen az uton.

A Lavoro Fasista a Róma-Berlin tengely politikájával foglalkozik és rámutat arra, hogy ez a politika a müncheni szellemet igyekszik tovább folytatni.

A Corriera della Sera szerint lehetetlenség, hogy Olaszországot, amelynek ma 44 millió lakosa van, ugyanolyan helyzetben akarják tartani, mint amiben akkor volt, amikor 21 millió lakosa volt.

Párizs, jan. 12. Párizsban ma este úgy vélik, hogy az angol-olasz megbeszélésekről érkező első hírek általában kielégítőek, noha az eszméséről eddig hivatalos angol, vagy olasz forrásból eredő értesülés nem áll rendelkezésre. A sajtó római tudósítói utalnak arra, hogy a római megbeszéléseket a meggyőződés és a kölcsönös bizalom szelleme hatja át. A lapok megállapítják, hogy a szerdán elhangzott pohárköszöntők meglehetősen általános keretek között mozogtak, de örvendetes dolgoknak tekintik, hogy olasz és angol részről egyaránt a békeakarát nyilvánul meg.

Róma, jan. 12. Chamberlain mi-

niszterelnök és lord Halifax külügyminiszter esütörtök este 8 órakor az Operaház díszelőadásán je-

Összeült Munkácson a magyar-cseh katonai bizottság

Munkács, jan. 12. Csütörtökön délelőtt 10 órakor a városházán összeült a magyar-cseh katonai bizottság. Magyar részről a delegáció vezetője Andorka Rudolf vezérkari ezredes. Cseh részről

lent meg, majd Ciano gróf az Excelsior szállóban vacsorát adott az angol vendégek tiszteletére.

Párizs, jan. 12. (Havas). Herjót, akit újból a Ház elnökévé választottak, a ma délutáni ülésen foglalta el székét. Beszédében többek között ezeket mondotta:

Franciaország mélyesen ragaszkodik a békehez. De amint egyik vagyunk a béke szeretetében, ép úgy hitet teszünk amellett, hogy nem engedünk a fenyegetéseknek. Ezután süttet képes festett a világ állapotáról.

Az olasz sajtó a csehek taktikázása ellen

Róma, január 12. A Messaggero a Krno esch meghatalmazott miniszter által előterjesztett esch javaslatokkal foglalkozva azt írja, hogy Prágának a javaslatokkal az az egyetlen célja, hogy húzza az időt. Prága magatartása nyugtalanító módon összekuszálja a helyzetet és különösen az állítólagos magyar terroreszekelményekre és a közös lengyel-magyar határra vonatkozó utalással teljesen összezavarja az egész kérdést. Félő ugyanis — folytatja a lap —, hogy míg a csehek mellébeszélnek, a magyar-cseh-szlovák — határon újabb incidensek történnek, amelyek valóban nagyon komoly helyzetet teremthetnek.

Róma, jan. 12. Az olasz lapok közlik a cseh támadással kapcsolatban kiadott magyar közleményt és a cseh beállítást.

A Popolo d'Italia prágai tudósításában rámutat arra, hogy a cseh kormány, amely a magyar kormány erőyes fellépése után bizonyos jóakaratot mutatott, újabb magatartásával teljesen lerontotta az első kedvező benyomást és ismét összekuszálta a

három ezredes, egy őrnagy és egy főhadnagy vesz részt a bizottság ülésén. A tárgyalások folynak és esetleg egy-két napig is eltartanak.

helyzetet. Különösen furesának tartja az olasz lap, hogy a cseh kormány tagadja a tényeket, amivel éppen nem tesz tanúságot jóakarataról.

A lap budapesti tudósítója kiemeli, hogy Budapest nem fogadhatja el a cseh beállítást, amely úgy akarja feltüntetni a dolgokat, mintha nem a csehek, hanem a magyarok támadtak volna. A valóság ezzel szemben az, hogy a csehek támadtak meg páncélos gépkocsikkal és tüzérseggel egy magyar várost és a magyar és cseh álláspont között semmiféle viszonyosság nem állhat fenn. Sokkal jobban megfelel a tényeknek nek a magyar kormány közleménye, amely kijelenti, hogy Budapest nem folytat addig a végleges határvonal megvonására irányuló tárgyalásokat, amíg teljes elégtételt nem kap Prágától.

Több olasz lap feltűnő helyen közli a munkácsi ortvátmadásról készült fényképeket, amelyek világosan mutatják, hogy a cseh tüzérseg milyen károkat okozott a magyar városban.

Pozsonyban több a magyar, mint a szlovák és a cseh

Pozsony, január 12. A belügyminisztérium illetékes szervei befejezték a népszámlálás adatainak összesítését. Eszerint az eredmény Pozsonyban 150 ezer lakost véve alapul a következő

38 százalék német, 29 százalék magyar, 15 százalék szlovák, 10 százalék esch és 8 százalék zsidó.

Pozsony, január 12. Aivinger Károly, az Egyesült Magyar Párt országos igazgatója és dr. Cotteri János pártvezetőségi tag felkereste Tiso helyettesét, hogy megbeszéljék vele mindazokat a sérelmeket, amik az utóbbi időben az ottani magyarságot érték. A magyar párt megbízottjai elmondták az országos elnökök, hogy a magánüzemek egy része tömegesen bocsátja el a magyar tisztviselőket és munkásokat. Sürgős orvoslást kértek ebben az ügyben. A magyarság képviselői panaszait és követeléseiket írásban is átnyújtották az országos elnököknek, hogy Sinkó Gyula, Tiso helyettese néhány ügyben azonnali orvoslást igért.

Pozsony, január 12. Gróf Esterházy János az Egyesült Magyar

vetkeztében most ez a vonal is jó formán forgalmon kívül van.

Pozsony, január 12. A munkanélküliség az utóbbi időben lényegesen növekedett Szlovákiában. Hivatalos kimutatás szerint a mai Szlovákia területén múlt év november havában a munkanélküliek száma 19.402 volt, ezzel szemben december havára már 35.608 munkanélkülit mutatnak ki.

Pozsony, január 12. A Neue Freie Presse tegnapi számát a pozsonyi államügyészség elkobozta, a pozsonyi Esti Ujságnál történt támadásról szóló tudósítása miatt.

Volosin ukrán emigránsokkal egészíti ki kormányát

London, január 12. A Daily Telegraph huszti jelentése szerint Volosin miniszterelnök ki akarja egészíteni kormányát, mégpedig olyan módon, hogy abba ukrán és fehérorosz emigránsokat is felvesz. Ennek az elhatározásnak alighanem az az alapja, hogy Volosin olyan kormányt akar összeállítani, amely már magában hordaná az új nagyukrán kormány csiréit. Az a hír is járja, hogy a legrövidebb idő alatt önálló ukrán hadsereget állítanak fel.

Ribbentrop varsói utja

Berlin, jan. 12. Beck ezredes, lengyel külügyminiszter meghívta Ribbentrop birodalmi külügyminisztert a lengyel kormány nevében Varsóba. A birodalmi külügyminiszter elfogadta a meghívást. Az utazás a lengyel külügyminiszter egykori berlini látogatásának viszonzása. Időpontját adott időben ismertetik.

Varsó, jan. 12. (Lengyel TI.) Hivatalos közlés szerint Ribbentrop német külügyminiszter varsói látogatása valószínűleg még a tél folyamán megtörténik.

Orvadászok lelőtték Erdélyi Aladár volt képviselő fiát

Szekszárd, jan. 12. Erdélyi Aladár, volt képviselő, Gyapapuszta máriatelepi földbirtokosnak 21 éves Aladár-névi fia kilovagolt a birtokra, ahol négy vadorzót talált. Feléjük rávágott, mire az orvadászok egyiké, Brandtner József rákiáltott társára, Varga József, hogy lölje le a fiatal lovast. Varga rálőtt ifj. Erdélyire, és súlyosan megsebesítette. A fiatal embernek még volt annyi ereje, hogy Paks-a lovagoljon. Az ottani szanatóriumban ápolás alá vették. A csendőrök rövid idő múlva elfogták Vargát és Brandtner és őrizetbe vették Kiss József és Viedermayer Mihályt is, kik a paksi főszolgabírói hivatal büntelkamráját feltörték és onnan hét darab vadászfegyvert elloptak.

Víg színház

A legnagyobb magyar film!
JÓKAI legszebb regénye:

Szegény gazdagok

URAY, SZELECZKY ZITA,
SZILASSY, MÁLY GERŐ,
PETHES.

Izgalmas ülésen tárgyalta a Ház a keresethalmozásról szóló javaslatot

Budapest, jan. 12. Kéthetes szünet után újra összeült a képviselőház, melynek első ülését nagy érdeklődés előzte meg. Darányi Kálmán elnök elparentálta Meskó Rudolf gyömrői képviselőt, bemutatta Imrédy miniszterelnöki önérdemleírását és Csáky külügyminiszter önérdemleírását. Bejelentette, hogy Korbáth Endre lemondott mandátumáról, miután főispánná nevezték ki. Benkő Géza betérjesztette a bizottsági jelentést a 33-as bizottság tagjainak 36-ra való fel-emeléséről. Ezután áttértek a napirendre, a tisztviselők keresethalmozásáról szóló javaslat tárgyalására.

Rupert Rezső az első felszólaló, ki azt hangoztatta, hogy szerves reformok kellenek, elsősorban a földreform. Azt állítja, hogy a javaslat csak a propaganda kedvéért készült. Ha a kisemberek kenyeréhez hozzányulnak, a törvényhozók elemi kötelessége volna, hogy sajátmagukat se vonják ki a megszorítás alól. Nem helyesli, hogy a kisemberek életlehetőségeit csökkentik, mikor az országban számos idegen talál megélhetést. Indítványozza, terjesszen be kimutatást a kormány arról, hogy államok szerint megevezve hány külföldi, milyen kereső és foglalkozási ágakban él az ország területén.

Petainek József a következő felszólaló. Az újév alkalmával kéri a jó Istent, hogy világosítsa meg az elméket, hogy itt csak egy erős, független magyar nemzet a világon. Világosítsa fel nagy barátainkat is, hogy tudják: a Duna völgyében csak független, erős magyar nemzet jelent számukra erős barátot. Visszautasítja azt az állítást, mintha az ő, keresztény alapon álló pártjuk gáncsolná el a reformokat és hogy liberális elemekkel tartanának összeköttetést. A Mikecz-Bornemisza csoport nem gáncsolja el a reformokat. Hivatkozik egy angol pénzügyi szakember nyilatkozatára, amely szerint a konzervatív angol pénzügyi körök a legnagyobb bizalommal nézték Imrédy Bélának a divatos reformoktól tartózkodó pénzügyi politikáját.

Azután arról beszélt a szónok, hogy helytelen arra alapítani reformpolitikát, hogy mástól elvegyenek.

A következő felszólaló Payr Hugó. Kifogásolja, hogy Jaross Andor miniszter, akit a magyar parlament tagjai sorába meghívott, e szeretetteljes és megtisztelő meghívás ellenére a magyar parlament munkásságát üres fe-

ceségésnek és időpazarlásnak minősítette.

Fűssy József: Sokszor igaza is volt!

Rassay Károly: Egy alkotmányos miniszter ilyet nem mondhat.

Payr Hugó: Jaross Andor nem érezte át a magyar alkotmány jelentőségét, mert különben alig mert volna új hazája törvényhozó testületére így beszélni. (Nagy zaj.)

Darányi elnök figyelmezteti a szónokot, hogy a napirendről beszéljen.

Payr Hugó élénk közbeszólások között tett ezután szóva bizonyos jelenségeket a lapengedélyek körül. Kifogásolja, hogy egyeseket betettek lapokhoz. Idez egy tréfás mondást: »Ezentúl minden újságnak két szerkesztője lesz, egy, aki írja és egy, aki írja«. Azt állítja Payr a továbbiakban, hogy egyes aktív főtisztviselők 50—60.000 pengővel dotált állásokba ülnek át. A napirenden levő javaslatot porhintésnek minősíti.

Darányi Kálmán ismételtlen figyelmezteti a szónokot.

Payr Hugó: Amíg a kisexisztenciák keresethalmozását megrendszabályozzák, addig a nagy jövedelmeknél nem látja ezt a nagy szigorúságot. Felhívja Reményi-Schneller pénzügyminiszter esetét és vele kapcsolatban azt állítja, hogy az Altruista Banktól járó nyugdíját is felvette.

Reményi-Schneller: Legyen nyugodt, képviselő úr, lemondtam róla. Rosszul tájékoztatták a kémekeket.

Payr Hugó több más példát hoz még fel, majd beszédét azzal fejezi be, hogy a javaslatot nem fogadja el.

Meizler Károly volt a következő felszólaló, aki kijelentette, hogy nem szavazta meg a sajtótörvényt, de ez nem azt jelenti, hogy gyes intézkedéseivel nem értene egyet.

Meizler Károly ezután vitába száll Payr Hugóval amiatt, hogy a sajtófőnökség állásba juttatott olyan keresztény újságírókat, akik éveken át állás nélkül voltak. Payr Hugó szerint az újságírás szabadpálya, ahol a tehetség kell hogy érvényesüljön, nincs szükség hivatalnoki kinevezésekre.

Meizler Károly beszéde további során helyesli a lapbetiltásokat, sőt ezen az uton tovább kell haladni. Meizler beszédét többször szakította meg közbeszólás.

Meizler ezután a javaslat tárgyalására tér rá, megállapítja, hogy vannak hibái, de vannak

előnyei is. Kijelentette, hogy először a politikai előnyökkel szerzett jövedelmeket kellene megfogni és csak ezután nyulni a kis fizetésekhez.

Cseh-Szombathy László beszélt ezután. Kritizálta a zsidótörvényjavaslatot. Attól tart, hogy ez a javaslat sem éri el a célját. Érthetetlen előtte, hogy míg valaki aktív tisztviselő, nem álláshalmozó, míg ha nyugdíjas, akkor igen.

Apponyi György gróf a következő felszólaló. Szerinte a keresethalmozási javaslat mélyen nyul bele egyes családok egzisztenciális ügyeibe. Kívánja, hogy állítsák vissza a régi tisztviselői fizetéseket, melyre valamennyi kormány Károlyi Gyula gróf óta ígéretet tett. Rosszul fizetett tisztviselőknek csak az állam látja ká-

rát. A javaslatot nem fogadja el.

Malasits Géza szerint mélyreható szociális reformokat csak akkor lehet megvalósítani, ha gazdasági megalapozottsága van. Miniszteri hatalmi szóval nem lehet gazdasági fellendülést elérni. Sürgeti a nyugdíjak revízióját. Egy tízmillió ország nem bír el 300 millió nyugdíjjal. Rengeteg ma azoknak a nyugdíjasoknak száma, akik életük teljében mennek nyugdíjba. Igen sok van közöttük, akiknek egyébként igen tisztességes megélhetésük van, tehát nincsenek rászorulva a nyugdíjra. A nyugdíj ne legyen ráadás.

Szinyei Merse Jenő alelnök bejelenti, hogy a napirendi indítvány szerint a Ház a következő ülését holnap délelőtt 10 órai kezdettel folytatja.

A gyömrői kerület küldöttsége Kolosváry Borcsa Mihálynál

Felkérte a képviselőjelöltség vállalására.

Budapest, január 12. A gyömrői választókerület 40-tagú küldöttsége esütörtök délelben felkérte vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály miniszteri tanácsost, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetőjét a képviselőjelöltség elvállalására.

Vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály a NEP klubhelyiségében fogadta a kerület küldöttségét.

Horváth János, a NEP gyömrői elnöke a választókerület közönsége nevében üdvözölte vitéz Kolosváry-Borcsa Mihályt, aki meleg szavakkal mondott köszönetet azért a megtiszteltetésért, amelyben a gyömrői választókerület közönsége részesítette képviselői mandátumának felajánlásával.

Különösen jólesik — mondotta — a bizalomnak ez a személyemre nézve oly felemelő megnyilatkozása azért is, mert tudom, hogy ez a bizalom elsősorban nem engem, a magyar ügy egyszerű katonáját illeti meg, hanem azt a férfit, aki fáradságot nem ismerve, önmagát nem kímélve küzd a szűk nemzeti jövőért: vitéz Imrédy Béla miniszterelnököt. (Nagy éljenzés és taps.)

Ezután hosszasan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival, majd a klubhelyiségben ebéden látta őket vendégül.

Az ebéden Berezay Ferenc országos elnök üdvözölte a gyömrői küldöttséget. Horváth János választókerületi elnök és Szendrő Endre ügyvéd felszólalása után gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter emelkedett szólásra.

— Ha a kormány intézkedéseit nézzük — mondotta —, elsősorban nekünk, magyar gazdáknak kell megállapítani, hogy a kormánynak minden gondolata, minden célkitűzése arra irányul, hogy a magyar fajt, a magyar gazdaságszadalmat megerősítse és lehetővé tegye, hogy a magyar minden téren megkapja az ő munkájának méltó jutalmát. A zsidótörvénynek ez volt a célkitűzése. Az első tör-

vény azonban kezdeti lépés volt és annakidején mindnyájan éreztük, hogy újabb törvényre lesz szükség azért, hogy célkitűzésünket elérjük. Ugyanakkor éreztük mi gazdák és birtokosok azt is, hogy — én is birtokos vagyok és én is érzem és tudom — az országban olyan birtokeloszlásnak kell bekövetkeznie, amely a nyomorgók számát csökkenti, az önálló egzisztenciák számát pedig növeli. Arra kérem a kerület választópolgárságát, hogy egy emberként csatlakozzanak vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály mellé és vigyék győzelemre az ő zászlóját.

Báró Vay László államtitkár rövid felszólalásában hangoztatta, hogy vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály olyan időkben is keményen kiállt és harcolt a jobboldali keresztény nemzeti gondolatért, amikor ez a kiállítás még nem tartozott a konjunkturális események közé.

Ezután vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály szólalt fel. Köszönetet mondott az üdvözlésekért, majd így folytatta:

— Két férfi van, akinek neve programomat jelent — mondotta —. Az egyik néhai halhatatlan emlékü vezérünk, vitéz Gömbös Gyula, a másik, aki valóságga szerzetes aszkétizmussal, az elhivatottság apostoli fanatizmusával a vitéz katona rettenthetetlenségével, ragyogó felkészültséggel, a gazdasági szakember realitásával igyekszik a kitűzött nemzeti célokat megvalósítani: vitéz Imrédy Béla. Az ő programjából egyetlen alapvető gondolatot idézek fel ez alkalommal: ősi magyar földön új magyar életet. Ez a mi programunk vezérgondolata. *A multra építünk és a jövőre nézünk.* Ehhez szükséges, hogy az ősi magyar földön vessük meg lábainkat.

x Nézze meg az Aszmann-Zöld József fényképkiallítást, sokat veszít, aki nem látta.

Hungária filmszínház

MA ELŐSZÖR az új milliós világfilm: a

Csavargókirály

RONALD COLMAN főszereplésével.

Előadások: d. u. 5, 7, 9-kor!

LEGUJABB MAGYAR és PARAMOUNT VILÁGHIRADÓ!

Az Apollóban

MA: a különleges film: a

Rácsnélküli börtön

fiatal lányok regénye egy nevelőintézetben.

Előadások: 5, 7, 9 órakor!

VILÁGHIRADÓ!

Pest megye tanyaközpontokat létesít

Pest vármegye közigazgatási bizottsága tegnap Fáy István főispán elnöklésével ülést tartott. Endre László alispán indítványozta, alakítsanak egy ad hoc bizottságot, mert be akarják vezetni a tanyaközpontok rendszerét. Hogy ezt egységes elvek szerint lehessen megvalósítani, ezért van szükség a bizottságra. A közigazgatást jobbá és olcsóbbá fogják tenni a tanyaközpontok.

Ravasz László püspök, akit most választottak új tagul a bizottságba, üdvözölte az alispán határozatát.

— A nemzetnek — úgymond — értékebb része a távolesó tanyákban van. Ott elfajtottak teste-lelke. Ezután kiküldte a közigazgatási bizottság az ad hoc bizottságot a tanyaközpontok létesítésére.

Golyószóró-közelharc a párizsi rendőrség és országúti autós bandák között

Párizsból jelentik: A keddről szerdára virradó éjjel útonállóok feltartóztatták a párizsi országúton haladó gépkocsikat és kettőnek az utasait teljesen kifosztották. A kivonult rendőrség golyószóró-közelharcot folytatott a banditákkal, akiknek mégis sikerült elmenekülniük. Mintegy száz esendő ezután valóságos hajtóvadászatot rendezett kézrekerítésükre. Szerdán reggel a saint-germaini erdőnél megtalálták az útonállóok felborított gépkocsiját, amely alatt az egyik bandita holtteste feküdt. Csütörtökön reggel aztán a rendőrség elfogott egy 17 éves suhancot, aki elárulta a banditák búvóhelyét. A rendőrség a jelzett helyen le is tartóztatta a hűnösöket.

Debrecen szerepe Kassa megmagyarosodásában

A »Vasárnap« című gyülekezeti lap idei első számaiban minket debrecenieket különösebben érdekelt e cikk közöl Debrecennek Kassa megmagyarosodására a 16. és 17. századokban gyakorolt hatásáról. A német településű Kassa a két Szapolyai királysága idejében kezdett megmagyarosodni. Ez az átalakulás főképpen Bocskai, Bethlen és I. Rákóczi György idejében tovább tartott. Kassa nemcsak magyarrá, hanem protestánsná is lett. E jellegében a 17. század végéig megmaradt. A török uralom elől Debrecenből is számosan menekültek a bátorosabb Kassára. Igen hasznavehető debreceni polgárok, kalmárok, mesteremberek keresték és meg is találták boldogulásukat Felső-Magyarország fővárosában. Az idézett cikkben olvassuk, hogy csupán a kevés tagot számláló debreceni ötvösekből 12—13-an kerültek Kassára, ott szerezvén polgárjogot. Mafoglalkozásuk, a szokásos legényi vándorlás közben is még többben ragadtak meg Kassán, akiket azonban névszerint nem ismerünk úgy, mint a derek ötvösöket. Nemely debreceniek olyan közmegebecsülésben részesültek, hogy tanácsnokai, sőt főbírói tisztségre is érdemesítették őket a hernádpárti electa jurata communitas. Így lett kassai főbíróvá 1627—29-ben nh. *Almásy István* debreceni születésű gazdag kalmár. Főbíroságában épült az akkori protestáns istentiszteletre

használt híres dóm mellett a kassaiak másik büszkesége, az Orbánharang tornya. Almásy háza telkén épült fel I. Rákóczi György segítségével a kassai református iskola is a templommal együtt, amely jelenleg az Orsolya-rendű apácáké. Kassai főbíró volt a szintén debreceni születésű *Debreceni*

Ötvös Mihály is 1639—1641-ben. Ugyanezt a nevet viselte másik debreceni származású Ötvös 1645—1667 között. Arról is nevezetes, hogy a házat a kassai református egyház örökölte. Kassán tehát majdnem egyszerre két Debreceni Ötvös Mihály élt.

A Magyar Élet Mozgalom vidéki zászlóbontásai

Imrédy miniszterelnök Pécsen, Jaross Andor Debrecenben, Rátz Jenő Szegeden, Hóman Bálint Székesfehérváron beszél a mozgalom célkitűzéseiről.

Vitéz *Imrédy Béla* miniszterelnök által megindított »Magyar Élet Mozgalom« vasárnap több vidéki városban tart zászlóbontást.

Imrédy miniszterelnök vasárnap Pécsre utazik, hol ünnepelesen átnyújtják neki a város díszpolgári oklevelét, majd megtartják a mozgalom zászlóbontását, melynek szónoka a miniszterelnök lesz, ki aztán Pécsről Bajára utazik, hogy ott is átvegye díszpolgári oklevelét.

Szegeden *Rátz Jenő* volt honvédelmi miniszter, Székesfehérváron *Hóman Bálint* volt kultuszminister indítja meg a mozgalom szerveződését.

A debreceni gyűlés

Debrecenben a Magyar Élet Mozgalom zászlóbontó gyűlése szintén vasárnap lesz az Arany Bika dísztermében délelőtt 11 órai kezdettel. A debreceni gyűlésre *Jaross Andor* felvidéki miniszter érkezik Debrecenbe és mond nagyobb beszédet. Az Arany Bika dísztermét erre az alkalomra feldíszítik és a díszteremben a szónoki emelvényen, illetve a színpad felett, a mennyezetig érő nemzetiszínű drapérián a kettős kereszt és az arany szarvas, a mozgalom jelvénye fog díszleni.

A gyűlésen elhangzottakat megafonon is közvetítik a Bika előtti térre. A debreceni szervezet, mely a Piac uca 26. szám alatt működik, belépőjegyeket bocsát ki a gyűlésen való részvételre. A jegyeket kérni, illetve a gyűlésre való jelentkezéseket a mozgalom helyiségében Piac uca 26. szám alatt személyesen, vagy a 30—65 telefonon lehet eszközölni.

A mozgalomból új párt

Makáról jelentik, hogy a NEP ottani szervezetének választmánya ülést tartott és ezen kimondták a Magyar Élet Mozgalomhoz való csatlakozást. Az ottani NEP párt-szervezet azt az óhaját nyilvánította, hogy a keresztény nemzeti és fajvédő erők tömörülése céljából az új mozgalom keretében új pártot alapoltsanak. Hasonló határozatot hozott a hódmezővásárhelyi NEP szervezet, az ott elfogadott javaslat értelmében felkérte a miniszterelnököt, hogy a Magyar Élet Mozgalom alapítson új pártot.

Roosevelt félmilliárd dollárt kért sürgős fegyverkezésre

London, jan. 12. (MTL) Washingtonból jelentik: *Roosevelt* elnök a törvényhozáshoz intézett felfegyverzési üzenetében hangoztatta, hogy az amerikai féltéken kívül uralkodó viszonyok sürgős intézkedéseket követelnek az amerikai szabadság védelmére. A remélésnek nincs helye, de mérlegelendő a hadviselés gyökeres változása az utóbbi 5—6 év alatt. A jelenlegi legsürgősebb szükségletek

mérlegelésével 525 millió dollár sürgős megszavazását javasolom. Ebből 450 millió a szárazföldi hadsereg, 65 millió a haditengerészet új szükségleteire, 10 millió dollár pedig 20 ezer polgári pilóta kiképzésére szolgál. 300 millió dollárt különböző típusú repülőgépek vételére szándékoznak fordítani egészen legálább 3000 gépet akarunk venni.

A boldog házasság feltételeiről beszéltek a budapesti református konferencián

Tegnap folytatták Budapesten a Ráday-uccai teológia csztermben azt a kétnapos felvidéki és anyaországi református konferenciát, melyet a Kálvin János Társaság rendezett meg.

A délelőtti ülés főelőadója Zugar István bírói lelkész volt, aki Isten szuverenitásáról a családban, címmel tartott előadást.

— Mi következik abból a családi életben, hogy Isten szuverén úr? — tette fel a kérdést az előadó. — Feltelem az, hogy az igazi családi élet csak ő szabhatja meg. A házasság nem két ember ideig-óráig tartó együttélése, hanem az az összejt, amelyből a társadalom kinőtt és kinő. A szaporodás nemcsak jog, hanem a teremtésben kapott szent kötelesség is.

— A családalapításnál érezni kell, hogy ez nemcsak egy családi közösség elindítása, hanem társadalmi terv és jövőendő is. Arra kell felkészülni a

házastársaknak, hogy hogyan szolgálhatják Istent, hogyan szolgálhatják egymást és a szegényeket és akik így készütnék fel, azoknak számára jöhet bármilyen nehézség, megpróbáltatás, fészeképfítő erejük minden bajban napról-napra meg fog újulni.

„Isten mindenható urasága a társadalmi és gazdasági életben“ címmel adott elő dr. Patay Pál lelképásztor.

— Elfogltság nélkül kíván beszélni — kezdte előadását. A paradicsomi bűnbecésés óta van valami démoni a világban: a hatalom és a vagyon utáni vágyakozás.

— A tőke akkor lesz teher, ha nem igazodik az isteni parancshoz. Vissza fogjuk még sárni az egyéni szabadságot, mert Isten szuverenitása egyéni szabadságot is jelent.

— Képtelenség azt mondani, hogy az evangélium nem tudná átforgálni a legkülönbözőbb fajokat, lebecsülni őket, vagy zsidók, Hízek a bizonyos

— A magas vérnyomás és a vérkeringési zavarok kezelésénél reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes Ferenc József keserűvíz sokszor nagyon jól tesz, mert a bélműködést csakhamar elrendezi, az emésztést előmozdítja, az anyagcserét felrészíti és ezáltal igen kellemes közérzetet terem. Kérdezze meg orvosát.

percentig való asszimilációban, ugyanakkor meg kell látni a disszimilációt szláv, germán és zsidó oldalán egyaránt. A nemzetnek Istentől kapott joga, hogy a bevándorlás arányát maga állapítsa meg, itt csak az maradhat — szláv, zsidó és german —, aki azonosulni tud a nemzet törzseyetemével. És — ne legyen csupán szólam a hárommillió magyar kolosus.

— A magyar kereszténységnek hálalós komolyan kell vennie fajtája védelmét. Hírdetjük, hogy egy nemzet sorsa nem a nagy föld- és pénzvagyonyok fényűző felhatalmazásában áll, hanem mentől több független kisegzisztencia megeremtésében. Mint budapesti külvárosi lelképásztor látom, hogy nincs olyan áldozat, amit meg ne érne a munkanélküliség megszűntése.

Volt magyar hadifoglyok és a zsidókérdés

A zsidó és zsidónak minősített volt magyar hadifoglyok szervezőbizottsága emlékiratot küldött a kormány, a képviselőház és felsőház tagjainak, a Vitézi Széknek, a katonai parancsnokoknak, a bírói méltóságoknak, az Országos Frontharcos Szövetség összes főcsoportjainak, a hadifoglyok keresztény volt bajtársainak és az egyházi főeknek, amelyben tiltakoznak, hogy népesoportnak nyilvánítsák őket.

— Mélységes megrendüléssel és minden idegszünkkel — mondja az emlékirat — tiltakozunk népesoport és közjogi megkülönböztetésünk ellen mely társadalmi, gazdasági, művelődési és politikai jogaink megnyirbálásával, illetve elhatárolásával nemcsak személyünk s családtagjaink méltánytalan háttérbeszorítását, hanem mindenekelőtt a szentistváni eszmékben fogant magyar nemzet fogalom vezetes megbontását jelenti.

— Mi volt magyar hadifoglyok akik nemcsak a harcerekét jártuk meg, hanem ezenfelül még a hadifogság tetest-leket emésztő kínjait is élszenvedtük nem háltára várunk, mikor feldemeljük titakozó szavunkat a jogfosztó törvényjavaslat ellen, mert csak kötelességünket teljesítettük, de joggal számíthatunk méltányosságra mert magyarságunkért mindig helyt álltunk.

Mélységes megrendüléssel tiltakozunk a törvényjavaslat ama szakaszán ellen is, mely a zsidónak minősített népesoport kívándorlását kívánja előmozdítani. Hiba minden olyan kísérlet, mely bennünket, volt magyar hadifoglyokat kényszerít arra próbál össztömeget. Mi volt magyar hadifoglyok nem vártuk lenk ki: Extra Hungarum non est vita Minden sejtünkben benne él ez igazság.

— Ismételjük! Mi nem vagyunk és nem leszünk népesoport magyar házákon belül, mert a tífzonalban és a hadifogságban sem állottunk népesoport. Es nem vándorolunk ki! Nincs az a hatalom, mely bennünket kényszeríteni tudna erre, mert magyarságunk, magyarok vagyunk és magyarok maradunk mindhalálig.

— Mi volt magyar hadifoglyok, akik a magyar megpróbáltatások valamennyi külváriáját megjártuk, bizvást elvárjuk, hogy a törvényhozás nem sűti ránk a másodrangú állampolgárok érdemtelen és megalázó helyegét.

Már csak 3 napig lesz nyitva a szenzációsan szép Aszmann-Zöld József fényképkiállítás

DERI MUZEUM.

d. e. 9-1, d. u. 3-7-ig.

500 tagu védnöki kar szerepel a január 21-iki Magyar Est meghívójának névsorán

A Magyar Estre, melyet a Magyar a magyarért mozgalom javára rendez a felszabadult Felvidék, Kassa, Ungvár, Beregszász, Munkács, valamint a szomszédos városok és a debreceni társadalmi egyesületek és szövetségek bevonásával rendez a Baross Szövetség debreceni szervezete, kibocsátották a meghívókat. A díszfővédnökök sorában szerepelnek: *József Ferenc* főherceg, *Jaross Andor* felvidéki miniszter, *Tasnádi Nagy András* igazságügyminiszter, *Losonczy István* főispán, dr. *Kölescy Sándor* polgármester, dr. *Bacsó Jenő* egyetemi rektor, vitéz *Berényi István* tábornok, a Vitézi Szék kapitánya, dr. *Darkó Jenő* egyetemi tanár, dr. *Bessenyei Lajos* ny. tanácsbíró főigazgató, dr. *Jeney Sándor*, törvényszéki elnök, *Mező Sándor* ügyészségi elnök, dr. *Hüttl Tivadar*, az orvoskamara elnöke, dr. *Börboly Ferenc*, Kassa város főispánja, *Bám Dezső* rendőrfőkapitányhelyettes, stb. Több mint ötszáz név szerepel a védnökök sorában. A Grandiózius bali est helyárai: kupa páholy 12 pengő, nagy páholy 18 pengő, személyjegyek 4, 3, 2, 1,50 és 1 pengő. Jegyek már kaphatók és jegybejelentések eszközölhetők a Könyv Lászlóné dohányaradjában, város házépület.

PK tisztviselőkölsönt kaphatnak jövőre a vidéki városok véglegesített alkalmazottai is

Ismeretes, hogy a Pénzügyi Központ bekapcsolódásával az alábbi és más intézmények tisztviselői u. n. tisztviselőkölsönt kaphatnak előnyös kamat- és törlesztési feltételek mellett. Ebből a csoportból eddig csak a vidéki városok tisztviselői maradtak ki. A Magyar Városok Szövetsége ebben az ügyben ismételt eljárást a pénzügy- és a belügyminisztériumban és hivatkozott arra, hogy hogy ennek az égető kérdésnek a megoldása 11.000 igényjogosultat érint.

Most elhatározó lépések történtek, amennyiben a pénzügyi és belügyi kormányzat hozzájárult ahhoz, hogy a Pénzügyi Központ hárommillió hitelkereten belül folyósíthasson tisztviselőkölsönöket a vidéki városok véglegesített alkalmazottainak. A feltételek a következők lesznek: Minden tisztviselő kéthavi javadalmazásának megfelelő kölsönt kaphat és azt a mindenkorijegybankkamatábnak megfelelő fizetéssel 24 haví részletben törlesztheti le.

Megay Meissner Károly püspökladányi diszoklevelének átadása

Megay Meissner Károly országgyűlési képviselőt Püspökladány diszpolgárává választotta. A diszpolgári oklevelét vasárnap nyújtják át ünnepség keretében. Az ünnepségen megjelenik Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter, ki ez alkalommal beszédet mond.

Debrecenben január hó 21 és 30-ika között lesz a téli szezonvégi árusítás

A kereskedelmi és iparkamara értesíti érdekeltséget, hogy az 1933. évi XVII. tc. 9. §-a alapján az idejét, vagy dívatját mult, paktáron maradt, kisélejtett stb. áruk 1939. évi téli idejvégi árusítását a kamara egész kerületére 1939. évi január hó 21—január hó 30-ika között állapította meg.

Felhívja az érdekeltség figyelmét arra, hogy a kamara szigorúan vigyázni fog arra, hogy az érdekeltek kereskedők és iparosok az alkalmi árusítás tekintetében kizárólag azokra az idejvégi, vagy dívatjátmult, kisélejtett stb. árukészleteikre vannak korlátozva, amelyek a kiárusítási időszak kezdetét megelőző idő óta vannak raktáron. Sem az engedélyezett árusítás megkezdése előtt, sem annak tartama alatt az áruaktárt az alkalmi árusítás céljait szolgáló árukkal kiegészíteni nem szabad.

A hirdetés téli, idejvégi, leltári vagy ezekkel egy tekintet alá

eső alkalmi árusításra vonatkozhatik, de nem utalhat kiárusításra, végeladásra, üzletmegszüntetésre, felszámolásra, üzletelhelyezésre vagy hasonló körülményekre, sem pedig az áruknak a rendes üzleti forgalmon kívül eső eredetere. (Csődtömegből, zálogházból, árverésből megvásárolt üzletből vagy áruaktárból származó, tüztől mentett stb.) A szezonvégi kiárusításban való részvételt bármilyen módon lehet január hó 20-tól kezdve hirdetni.

Az engedélyezett időtartam utolsó napjának leteltével az alkalmi árusításra vonatkozó összes hirdetések el kell távolítani, illetőleg azok közzétételét meg kell szüntetni.

A szezonvégi kiárusítás keretében a következő cikkek lehet áruba bocsátani: *rőfös, rövidáru, férfi és női divat, posztó, szücsáru, kész ruha, cipő, sportáru, üveg- és porcellán cikkek.*

Megmérgezte magát egy nőgyógyász

A készülő zsidótörvény miatt féltette állását.

Szombathelyről jelentik: Öngyilkosság történt tegnap a kora hajnali órákban Szombathelyen. Mosonyi Dezső dr., az európai hírű nőgyógyász, aki az OTL alkalmazásában áll, nagy adag morfiummal megmérgezte magát. Az öngyilkossági kísérletet a családtagok vették észre, nyomban értesítették a mentőket, aki az orvost a vármegyei kórházba szállították.

Mint hogy eszméletét még nem nyerte vissza, semmi bizonyosat nem lehet tudni öngyilkosságának okairól. Annyi bizonyos, hogy anyagi okok nem játszottak közre.

Hőzzá közelálló, valamint orvoskollegáinak véleménye szerint a készülő zsidótörvény lehetett az oka Mosonyi dr. öngyilkossági kísérletének. Mosonyi Dezső dr. az OTL-nál viselt állását féltette. Az életunt állapota válságos.

Kétezer látogatója volt már eddig az Aszmann-Zöld József kiállításnak

Annak ellenére, hogy a Debreceni Fotoklub által most rendezett Aszmann Ferenc-Zöld József kiállítás méretei sokkal kisebbek, mint a hatalmas arányú nagy nemzetközi kiállítás volt, mégis színvonalban nemcsak nem marad mögötte, ellenkezőleg el is hagyja az előzőt.

Szakemberek nézték meg a kiállítást és éppen úgy elragadtatással nyilatkoztak róla, mint az amatőr művészek. A város társadalmának sok-sok előkelősége szintén végig gyönyörködte a kiállítást. Különösen csodálta tárgyai Bacsó Jenő rektor leányáról, Bacsó Alexandráról készült tüneményesen szép és szimbolikus fényképek, amelyek már számottevő sikert hoztak Aszmann Ferencnek. A legnehezebb körülmények között készült képek éppen úgy viszonylatban első helyen

állanak, mint a kompozíciók, vagy a helyzet pillanatnyi adottságának megragadása. Soba vissza nem téro alkalom a tanulásra az amatőröknek, hogy végig nézhetik, hogyan fejlődött Aszmann első képeitől a világbajnokságig.

Zöld József h-polgármester képei közül különösen feltűnést keltenek azok az alkotások, amelyek irányát szakértők a külföldi nagy nemzetközi kiállítások versenytáblájának számlák. Egyes épületek különleges beállítását és képszerkesztését, másutt a hangulatosságát, a végtelen tökéletes érzékeltetését tartják nagy értéknek.

Eddig már kétezer embernél több látogatója volt a világbajnoki kiállításnak, melynek megtekintése mindenképpen eredmény.

Fel a kezekkel!

A pozsonyi „Esti Ujság” ellen intézett bandita-támadás újabb részletei.

A pozsonyi Esti Ujság szerkesztőségének a szétrombolása ügyében tegnap fejezték be a rendőri vizsgálatot. Megállapítást nyert, hogy 30—53 főnyi tömeg hatolt be a szerkesztőségbe.

— Hore ruki! (Fel a kezekkel!) — ordítottak.

Előreszeggett revolverekkel, a háttérben meredező gumibotokkal és vasrudakkal fenyegetőzve fal-

hoz szorították az újságírókat és a szerkesztőség ájuldozó gépirókissasszonyát. Azután magyargyalázó kiáltások kíséretében megkezdődött a rombolás. Főleg azt ordították:

— Nem kell Szlovénzkóban magyar újság! Aki magyar, pusztuljon innen!

Könyveket, butorokat megsemmisítettek, tönkretették Kemény

András kiutasított újságírókat egyik szerkesztőségi szobában felhalmozott butorait és ruháit, 15 esztendő munkájának keservesen megkeresett gyümölcsét is megsemmisítették a támadók.

Somos Elemér felelős szerkesztő a rendőrségen kijelentette, hogy békében akarnak élni a szlovákokkal s ennek bizonyosságul az okozott kárért semmimemű kártérítést nem kívánnak. A merénylők azt vallják, hogy tévedésből törték össze az Esti Ujság szerkesztőségét, mert az „Uj Hírek” szerkesztőségét akarták megtámadni.

Tasnádi Nagy András előadása a magyar alkotmányról

Budapest, január 12. Az Országos Nemzeti Klub vitaestjén Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter tartott előadást *„Az ezeréves alkotmányunk főbb jellemvonásaira akar rámutatni.* Kérte a hallgatóságát, különítsék el személyében az előadót a minisztertől, mert kerülni kívánja, hogy egyik-másik kijelentésének esetleg bizonyos célszót adjanak.

— Nem öregedett el a magyar nemzet, mert új eszméket is tudott befogadni. A történelom beszél, tanít és parancsol. *A szabadság és a rend, a közsabadság és a központi hatalom folytonos erőpróbája hosszú századok alatt a történelem.* Akkor volt jó sorunk, amikor ezek az elemek egyensúlyban tudtak lenni.

A miniszter így fejezte be közel egyórás előadását:

— *Ezer éven át — sokszor a sír szélén is járva — meg tudtuk állni, mert tudtunk regenerálódni.* Ami igazán szent és drága alkotmányunkban, azt megőriztük és megőrizzük a jövőre is.

— *A magyar alkotmány történelmi alkotmány, alkotmányos alkotmány, hajlékonu, fejleszthető alkotmány.* Meggyőződésem szerint ez jövőjének is legnagyobb biztosítéka, de ez nemzetünk előrehaladásának is legnagyobb erőforrása.

250,000 embert szabadított fel két hét alatt Franco

A nemzetiek elfoglalták Montblancht.

A nemzeti csapatok folytatják győzelmes előnyomulásukat. A jobbszárnyon megszállták a hadászati szempontból rendkívül fontos Montblanch városát. A karácsony óta felszabadított területek lakosságának száma 250.000. Az offenzíva óta elfogott köztársaságiak száma meghaladja a 80 ezret. A nemzeti csapatok új támadása Tarragonát fenyegeti.

A színházi iroda jelenti:

Pénteken, 13-án prömierbérlet 14. sz.

IRODALMI CIKLUS: IV.

Budapesttel egyidőben, a legfinomabb modern és irodalmi vigjáték

HERCZEG FERENC

legújabb remeke, az

UTOLSÓ TÁNC

Egy kultúremler sem hagyhatja ki a mai élet ragyogóan irónikus keresztszemetét! Nézze meg anyja és lánya, a két legmodernebb női típus művészi történetét! A kettős női főszerepben:

SOMLAY

Julia, rajta kívül: Halassy Mária, Mátyai Lajos, Kamarás Gyula, Eröss Pál, Seprényi Lajos, Kállay Ferenc, Puskás Ferenc, Pongrácz Imre.

Rendező: Horváth Árpád.

Diszletek: Sándor Sándor. A III. felvonás terítékét és menüjét az Arany Bika Nagyszálló konyhája találja!

Szombaton, 14-én délután az e heti három bemutatásra való tekintettel nincs zónaelőadás!

Szombaton, hétfőn A. bérlet 14., kedden B. bérlet 14. este

Vasárnap, 15-én délután és este, szerdán, 18-án, csütörtökön, 19-én újabb újdonság:

1 BOLOND 100-AT CSINÁL!

Sárossy-Szüle Mihály neveltető, bohózatos operettje, a Budapesti Royal Színház legközelebbi újdonsága! Nézze meg, hogy csinál

1 BOLOND 100-AT!

Pazarul fog mulatni! Minden gondját elfelejti! Rendező: Szabó Ernő, Karnagy: Virág. Főszerepekben az egész operttfront:

Pogány, Bakó B., Déghy, Kondor L., Márkus, Szabó, Eröss Horváth,

mind meggyőzik Önt róla, hogy

1 BOLOND 100-AT CSINÁL!

Előkészületben:

A RUT KIS KACSA!

ragyogó operett!!!

Szines

színházi film kockák

50-ik előadását

jubilálta Budapesten óriási siker mellett a Debrecenben ma bemutatásra kerülő „Utolsó tánc”, Herczeg Ferenc diadalmas sikerű darabja. A jubiléris előadás már a múlt hét szombatján meg lett volna, azonban a Budapestben is dúlhöngő influenza járvány következtében egyszerre három szereplője is megbetegedett a darabnak, köztük Bajor Gizi is így el kellett halasztani az 50-ik előadást, amíg a kettős szerepet játszó nagy művésznő felgyógyul. Ez szerencsére nem sokáig várható magára s így csaknem a debreceni bemutatással egyidejűleg megtarthatták a fővárosi jubiléris előadást.

A debreceni előadás iránt

hatalmas érdeklődés nyilvánul meg a közönség körében. Tudvalevőleg Debrecenben a Herczeg-daraboknak szinte kivétel nélkül nagy sikerük volt. A Kék róka-tól Szendrey Juliáig, valamennyi darabját hatalmas érdeklődés kísérte az ősz íróinak s bizonyosra vehető, hogy ezalól a szellemes, érdekes, a mai élet egy da-

rabját és típusait színdarabra vivő Utolsó tánc sem lesz kivétel.

Érdekes

az a névsor, mely a színházi lapban kimutatja, hogy kik kerültek két év alatt Debrecenből Budapestre? Ezerint Horányi Carola az Operaházhoz, Ilyés Sándor az Operaházhoz, Kőmíves Sán-

dor a Vígyszínházhoz, Beleznay Margit a Vígyszínházhoz, Szilassy László a Belvárosi Színházhoz, Sivó Mária a Magyar Színházhoz, Sármas Miklós a Belvárosi Színházhoz, Herczeg László a Pódiumhoz, Balázs János a Pódiumhoz és Alszechy Lajos a Terézkerületi Színházhoz került két szezon alatt Horváth Árpád társulatától.

Érdekes előadások a piarista gimnázium szülői értekezletén

Csütörtökön volt az első szülői értekezlet az újesztendőben a piarista gimnáziumban. *Bátori József* igazgató üdvözölte a megjelent szülőket az újesztendő alkalmából s vázolta az értekezlet tárgyát és célkitűzéseit. *Dr. Magyar István* »A piarista iskola a magyar szellemű kedélyvilág kialakításában« címmel tartott előadást. A piarista iskola — mondotta — harmonikus lelkű embereket akar nevelni, azért a lélek mellett mind a három képességét fejlesztenie kell; tehát az ész és akarat mellett az érzelmet és kedélyt is neveli. Magyar szellemű kedélynevelésre van szükség. Mai társadalmunk még nem minden magatartásában magyar. Kedély- és érzelmi világa sok magyartalanságot mutat. Gondoljunk csak ének- és zenekultúránkra. Milyen kevés az értekező az igazi magyar népi zene iránt.

— A piarista iskola raj- és énektanításával és a rendelkezésére álló minden eszközzel új, magyarabb ízlésű társadalmat akar nevelni. Ebben a munkájában a szülői ház segítségére is szüksége van! A szülők jó ifjúsági könyveket vásároljanak, amennyiben tehetik zeneiskolába küldjék gyermekeiket, hangversenyekre is áldozzanak. A cél az, hogy minden ízében, minden magatartásában magyar kedélyvilágú nemzedéket nevel-

jünk!

Ezután *Bátori József* igazgató foylalta össze az érdekes előadás célkitűzéseit és a főbb szempontokat, majd »a fiúk szórakozásai«-ról tartott igen tanulságos és példák illusztrált élvezetes előadást. Alapvetően leszögezte, hogy szórakozásra mindenkinek szüksége van. A főszempont az legyen — mondotta —, hogy a kisebb fiúból nagyobb fiúvá, nagyobbból férfivá válást elősegítsük. Szólt azután a játékok jellemnevelő hatásáról, hogy a szobai és a szabadtéri játékok az együttlésre, közösségre milyen mértékben nevelnek. Kiemelte a sport nagy jelentőségét, melynek célja az egészséges test, de kell bele versengés, bizonyos fokú rekord is, csak célja ne váljék. Kirándulások, jégpálya, strand stb., mindegyiknél a test edzése marad a főcél. Majd átfért a magasabbfokú szellemi szórakozásokra. Az olvasás, zene, színház, mozi, társaság és tánc mind az egészséges, magyaros kedélyvilág kiművelésére valók. Mindent összefoglalva azonban a szórakozás sohasem öncél, hanem a gyermek egyéniségének helyes, egészséges irányban való teljes kibontakozása!

A nagyszámban megjelent szülők szívesen és érdeklődéssel hallgatták a tanulságos előadásokat.

Tizmázsás harangokat öntetnek az Árpád-téri templom részére

Az árpád-téri egyházzsás tanácsülése.

Január hó 11-én délután volt az árpád-téri egyházzsás tanácsülése, dr. Hegyaljai Kiss Géza és Kovács Lajos gondnok elnökletével. Vezető lelkipásztor az ülést megnyitva, szíves szavakkal köszöntve a megjelenteket, 25. szoltár elnéklése után bibliavlasás s ima vezette be a tárgysorozatot. Napirend előtt elnök terjesztette elő indítványát, dr. Szentpétery Kun Béla a debreceni egyházzsás új gondnok üdvözléséről, Olvaszták Maklary Károlyné, Kovács Kálmán tanácsosi tisztségéről való lemondó levelét és D. dr. Révész Imre püspök üdvözlést köszönő levelét.

A két tanácsosi helyre egyhangúlag választotta meg a gyűlés Fülöp Géza s dr. Kubinyi Béláné pótlanácsost, akik tanácsosi esküjüket l eis tették. Tíz új pótlanácsost választott a gyűlés egyhangúlag. Ezek: Kiss Andorné, Kovács Gáborné, Puskás Sándorné, özv. Pethó Jánosné, Seres Józsefné, özv. Szikszay Istvánné, Ifj. Szatmáry Mihályné, Nagy András nyomdatulajdonos, Vágner János, özv. Koncz Jánosné. Vezető lelkiész olvasta fel ezután mindenre kiterjedő jelentését az 1938 szeptember—december negyedévről. Tarr Imre indítványára lelkipásztort a gyűlés meleg ragaszkodásról biztosította. Aszalós Imre pénztárnoki jelentését és 1939 évi költségvetését a gyűlés jegyzőkönyvi hálás köszönet mellett vette tudomásul. Kovács Lajosné és Soós Ferencné nőegyleti pénztári jelentését örömmel és köszönettel hagyta jóvá a tanácsülés.

Ezután elnök felvetette a kérdést, elfogadja-e az ülés az előkészítő bizottság javaslatát arra nézve, hogy a hadbavitt harangok helyett a nagyharanghoz egy tizmázsás középső harangot készíttessenek, folyó évi okt. hó 31-ére. A javaslatot a gyűlés egyhangú lelkesedéssel fogadta el. — Hrabéczy Sándor javasolta, hogy 50 filléres és 1 pengős harangjegyek nyomassanak a gyűlésre.

Fülöp Géza javasolta, hogy az egyházzsás tanácsosok is keressék fel a híveket a gyűlésre buzdítva. Tarr Imre javasolta, hogy egy külön persely állíttassék be harangalapra. Elnök összefoglaló indítványára a gyűlés egyhangúlag kimondta, hogy minden tisztes eszköz felhasználásával azon lesz, hogy a szükséges négyezer pengő öszre egybevgyüljön. Aszalós Imre pénztárnok külön könyvet nyit az ajánlások és adományok nyilván tartására. Az Aranykönyvbe pedig majd ki-ki maga jegyezheti be adományát. Fülöp Géza indítványozta egy árpád-téri énekkar szervezését. Elnök kijelentette, hogy erre várni kell, míg fiatal kántori erő vállalkozik a vezetésre. Elnök imájával és éneklésével ért véget a tanácsülés.

HIRDETMEY.

A város szíkgáti gazdaságában cea 200 mázsa zabszalma, akár egy tételben, akár kisebb tételekben mázsánként 2.20 pengőért eladó.

Ugyanott szennyvíz üledék trágya szekereként szabad rakodásra 2 pengőért vásárolható.

Közelebbi felvilágosítást a gazdasági ügyosztálynál (városházán), vagy pedig Miszti Lajos gépésznél (szennyvíztisztítótelep) lehet kapni.

Debrecen, 1939. január hó 12.

Gazdasági tanácsnok.

A német sajtó a párisi gyilkossággal hozza kapcsolata a hollandiai német diplomaták ellen elkövetett támadásokat

A német sajtó élénken foglalkozik az Amszterdamban és Hágában német diplomaták ellen elkövetett támadásokkal, akiknek szobáiban tudvalevőleg lövéseket adtak le. A német lapok szerint lervszerű és titkos vezetőség által szított hadjáratról van szó, mely arra irányul, hogy incidensek előidézésével a davosi és párisi gyilkosságok mintájára a nemzetközi légkört robbanóanyaggal telítse meg, hogy a német birodalom kapcsolatait más államokkal a legérzékenyebben megzavarja. A Wölkischer Beobachter hangsúlyozza, hogy Hollandiában tisztában kell lenniök azzal, hogy a diplomatákra leadott lövések az egész német népnek szóltak, amely békében és barátságban kíván élni Hollandiával.

Debreceni postafelügyelő dolgozott a kassai magyar kir. posta megszervezésén

Meggyery Lajos postafelügyelőt most a beregszászi postahivatal vezetésével bízták meg

A kereskedelmi miniszter a beregszászi m. kir. postahivatal vezetésével Meggyery Lajos debreceni postafelügyelőt bizta meg.

Meggyery Lajos pályáját Debrecenben kezdte és hosszú éveken át itt teljesített szolgálatot. Éveken keresztül a Debrecen 2. számú (pályaudvari) postahivatalnál volt osztályvezető, két év óta pedig a Debrecen 1. számú postahivatalnál mint osztályvezető teljesített szolgálatot.

Az elmúlt év november elején, a Felvidék visszacsatolásakor, Kassa város felszabadulásakor felettes hatósága Meggyery Lajost a közel háromszáz főt számláló kassai főpostához helyettes hivat. vezetői minőségben kirendelte. Meggyery felügyelő azóta ott hivatalvezetőjével együtt éjjelt nappallá téve dolgozott a hivatal megszervezésén. Munkáikat teljes és gyors siker koronázta, amennyiben a bevonulás után pár nap múlva a kassai posta minden zökkenő nélkül működött.

Ennek az eredményes működésnek elismerése Meggyery Lajos postafelügyelő újabb megbízatása. Jelenleg még Kassán van, de néhány nap múlva már átveszi a beregszászi postahivatal vezetését.

Jugoszlávia szabadkikötőt kap Triesztben

London, január 12. Mint a Reuter Iroda megbízható forrásból értesül, Ciano gróf olasz külügyminiszter belgrádi látogatása során valószínűleg megvalósul Sztojadinovics jugoszláv minisztere-nök javaslata, mely szerint Trieszt kikötőjében szabad körzetet létesítenek Jugoszlávia számára. Szó lesz a jugoszláv és olasz gazdasági körök által pártolt jugoszláv gépkocsitűzhálózat tervéről is, melyet Triesztig építenének ki és mely közvetlen tehergépkocsi-összekötést létesítenek egy részt Trieszt, másrészt Ljubljana és Maribor közt.

x Még a lakarköcs ember is járhat színházba, ha kedvezményes fizet. szelvényt vált a Csokonai Színház üdészintéti titkari irodájában.

Mindenben első
a „Debreczen”

GYÓGYSZERTÁRAK EJJELEI SZOLGÁLATA

Január hó 8—15-ig: „Kigyó”, Piac uca 31., telefon: 30-95. — „Magyar korona”, Kálvin-tér 15. telefon: 16-66. — „Csillag”, Árpád-tér 1. sz. telefon: 29-32. — „Sas”, Hatvan u. 70. sz. telefon: 11-39. — „Szent-Háromság”, Homokkert, Szabó Kálmán uca 14., telefon: 17-09.

MENTOK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Kummergruber Emil kitüntetése

Dr. Lindenberger János apostoli kormányzó Kummergruber Emil piarista atyát püspöki tanácsossá nevezte ki. Ez az egyházi kitüntetés elismerése Kummergruber Emil ama hervadhatatlan érdemeinek, melyeket a csapókereti katolikus templom és az ottani lelkipásztori teendőik ellátása terén évek hosszú során át kifejtett.

Apostoli buzgósággal és szent hevülettel fáradozott Kummergruber atya a csapókereti templom felépítésén, a szükséges anyagi eszközök létrehozásán. Szinte élete céljának tekintette, hogy a csapókereti híveknek templomot építtessen. Aggalt, fáradozott, buzgólkodott és szinte tégláról téglára hozta össze a templom alapjait, majd berendezését. Páratlan agilitással mozgatta meg a szíveket, nem kedvellettelte el az itt-ott mutatózó közönyt. Évek során át buzgólkodott és végre is elérte, hogy ott a csapókeretben, az eladóg bizony elhanyagolt városrészben áll már a szép kis templom.

Tíz év óta végzi Kummergruber Emil a csapókereti hívek lelki gondozását is. Es tudni kell, hogy mindezt tanári teendőinek ellátásán kívül teszi az Isten szolgálatának tiszta önzetlenségével és lelki örömmel. Amellett még arra is időt szakít, hogy társadalmi téren is kivége a részét a munkából. A Katolikus Otthon vezetésében is tevékeny szerepet vállalván.

A kitüntetés mindenképpen méltó egyéniséget ért. Ő maga nem kereste, nem is a kitüntetésért dolgozott. De nem háríthatta el szerényességével sem, hogy érdemei külső formában is elismertessék. Ehhez az elismeréshez tisztelőinek nagy tábora fűzi hozzá a jókívánságokat és a megbecsülés, szeretet virágait.

Lindenberger apostoli kormányzó tegnap személyesen adta át a kinevezéséről szóló okmányt Kummergruber Emilnek.

A polgármester Budapestre utazott. Dr. Kölesy Sándor polgármester hivatalos ügyek elintézése végett Budapestre utazott. Előreláthatólag csak a jövő hét első napjaiban jön vissza.

x Gyorsíró tanfolyam kezdők és haladók számára. Az Iskolánkülső Népnevelési Bizottság ismét megrendezi a több év óta szép eredménnyel végződött gyorsíró tanfolyamát B. Széll Irén okl. gyorsíró tanítónő vezetésével. Jelentkezni lehet a bizottságnál 9—1 óráig (Széchenyi uca 20.)

A református országos zsinat február 15-én ülést tart

A felvidékiek bekapcsolása végett előzetesen országos választást tartanak.

Az országos református zsinat február 15-én érdekes és történelmi jelentőségű ülést tart. A zsinat összetételét illetően különleges különleges jogi helyzet adódott elő. A Felvidék visszatérésevel kapcsolatban azt kellett eldönteni, hogy az oda tartozó egyház-egyházkezes képviselői résztvegyenek-e a zsinaton, vagy sem, vagy pedig mi módon vegyenek részt.

Az illetékesek tanácskozásának végeredményben az lett a vége, hogy kiikták a zsinati képviselők választását, persze csak azokra nézve, akik választás útján voltak a magas református testület tagjai. A hivatalból beküldött tagokat nem érinti a zsinat újjaalakulása.

A most megejtendő választáson szerepelnek a felvidékiek is. Erdekes lesz, hogy a választást ugyanolyan beosztás szerint ejtik meg, mint amelyben az elszakadás előtt voltak. A kárpátaljai egyházkerület Bertók püspökkel az élén külön közigazgatási egységet képez, hasonlóképpen a lonsonci és rimaszombati kerületek is. A helyzetet most úgy oldották meg, hogy a tiszántúli egyházke-

rületben, amely 17 lelkeszt és 17 világi tagot választ a zsinatba, szerepel Bertók Béla püspök, akit tehát a tiszántúli választanak zsinati taggá. Az ő kerületéhez tartozó jelöltek szintén a tiszántúli egyházkerület választja meg, tehát Bary Gyula beregi esperest, Póchy István kárpátaljai volt egyházkerületi főgondnokot és R. Vozáry Aladár országgyűlési képviselőt. A többi püspököt, így Söröss Béla lonsonci püspököt a dunántúli egyházkerület, Magda Sándor rimaszombati püspököt a tiszáninneni kerület jelöltjei között választják meg.

Tulajdonképpen az ilyen jogi megoldás — a közös választás révén — a felvidéki egyházkezeseknek és kerületeknek beolvadását jelenti a régi egyházi kerületekbe, azonban átmenetileg — legalább is a zsinatig — különálló marad a közigazgatásuk. A továbbiakról aztán majd maga a Zsinat dönt.

Természetesen a február 15-iki zsinaton a felvidékiek már mint rendes zsinati tagok vesznek részt.

— Ulrich Jenő, a Tiszántúli Közzér Hítteljesítőbizottság elnöke, január elsejével nyugalmába vonult. Ulrich Jenő kiváló szakember, akinek nagy szaktudását Debreczen városa is méltányolta, amikor meghívta a Városi Takarékos és Hitelintézet igazgatóságába. Ulrich Jenő utódául Mikó Gábor cégvezetőt neveztek ki, akinek szintén igen jó neve van szakmai körökben.

x Zsinórási tanulat bárki a Náményi Gyorsíróiskolában, Rákóczi u. 17. szám.

— A Debreceni Hajlított Butorgyár ügyvezető-igazgatója, Weisz Samu a napokban Londonba utazik, hogy a vezetése alatt álló gyár angoliai exportüzletét erre az évre is biztosítsa és újabb lehetőség kihasználásával, emelje az exportot.

x Világ bajnoki fényképkiállítás a Déri múzeumban.

— Elmaradt a kistéplomi egyházrész (orgona) hangverseny, mely tegnap délutánra volt meghirdetve. B. Szűcs Ferenc tanár és karnagy hírtelen magassokú lázzal megbetegedett. A nagy érdeklődéssel kísért hangverseny későbbi bizonytalan időpontban tartatik meg, melyről a közönséget idejében értesíti a rendezőség. — A kibocsátott műsorok érvényben maradnak.

— Tizenöt ezer hivatalnok a munkások ellenőrzésére Oroszországban. Moszkvai jelentés szerint a munkaügyi népbizottság legújabb rendelkezésére megbüntetik azokat a munkásokat, akik elkesztnek munkahelyükről. Ez a rendelkezés sok bonyodalmat okoz, mert például a villamoskalauzok ha késik a kocsit, akkor igazolványt kötelesek kiállítani a munkásoknak, hogy azok a késést igazolni tudják. A munkások teljesítményének az ellenőrzésére külön hivatalt állítottak fel a egyedül Moszkvában tizenöt ezer hivatalnok ellenőrző a munkásokat.

— Hűségnyilatkozat a börtönből. A vasgárdisták hűséget fogadnak a román kormánynak egymásután. A dévai börtönből tizenöt vasgárdista diák küldött hűségnyilatkozatot a kormánynak és kijelentették, hogy alávetik magukat az ország törvényeinek.

x Világ bajnoki fényképkiállítás a Déri múzeumban.

— A búvárhajók építését kívánja vezérelkedni a Daily Express s hangszólózza, hogy háború esetén a búvárhajókra nagy szükség van, mert biztosítani kell a csapatszállításokat az anyaország és a dominiomok között.

— Vágóhídi hulladékból gyapjút állított elő új eljárás módját a lodzi állami bakteriológiai intézetben Kubiński névű vegyész. A textilszakértők nagy jövőt jósolnak a találmánynak.

— A jótékonyági akciót Angliában törvényhozási úton rendezik. Az angol törvényhozás a jótékonyág csalói ellen fordul és törvényhozási úton rendezni fogják a jótékonyági akciót, mert kiderült, hogy csaló bandák éltek vissza az emberek hiszékenységével, jóságával és a maguk javára „jótékonykodtak”. Megalakítják a Jótékonyági Egyesületek Szövetségét, hogy kiküszöböljék a csalókat és azok alkalmazottait.

x A MANSZ Anyák Iskolája. A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége tizenöt év óta rendez minden évadban egy—egy nagytériű s kedvelt előadás sorozatot „anyák iskolája” címmel. Ez a sorozat a jövő héten kedden délután (január hó 17-én) kezdődik s öt alkalommal két-két előadást tartatik. Az általános érdeklődésre méltán számotartó „anyák iskolájáról” legközelebb részletes tájékoztatást közlünk.

x Hargitaváralja jelképes székelyközség előjárósága legközelebbi falugyűlését január hó 14-én, este 7 órakor tartja a Gambrius külön helyiségében, melyre szeretettel vár mindenkiket az Előjáróság.

— Az osztály sorsjáték tegnapi húzásán: 10.000 pengőt nyert: 14181. 4000 pengőt nyert: 27071. — 1000 pengőt nyertek: 31860 36536 39435 44687 51672 69450 73816 84701 — 500 pengőt nyert: 4493 21572 24212 38333 50439 57490 77351 86274. — 300 pengőt nyertek: 2350 3312 16390 25317 26356 26856 30064 62769 65675 68787 69127 73436 80211 87598.

— Újrendszert, nagy hidegben villanypal fűthető állványt vezetnek be a rendőrök részére Budapest fontosabb közlekedési pontjain. Az állványok kipróbálása megtörtént s azok kitűnően beváltak gyakorlatban.

— Prágai ékszerrablót fogtak Budapesten az egyik szállodában. Majkovszki János néven jelentette be magát egy elegáns fiatalember, aki két kézzel szórta a pénzt a mulatókban. Megállapították a detektívek, hogy Bernstein Károly 30 éves nemzetközi bűnözővel azonos, aki társával együtt nemrég követett el Prágában és Pozsonyban ékszerrablást és 200.000 koronás zsákmányra tettek szert. Az ékszerrablót tartóztatták. Zsebében hamis utlevelet találtak.

— Vizrebocsátják a „Richelieu” nevű új 35.000 tonnás páncélos cirkálót a francia Brest kikötőben. A hadihajó keresztanyja ezúttal a szokástól eltérően nem egy magasrangú közéleti személyiség felesége lesz, hanem egy sokgyermekes és példás családi életet élő munkásasszony. A bresti hajógyár megkezdte a „Clemenceau” nevű ugyancsak 35.000 tonnás hajó építését.

— 112 házat hamvasztottak el az ausztráliai bozóttűzek. Victoria államban ugyanis a korai hőség következtében kigyulltak a bozótok s a tűz súlyos károkat okozott. A hőség egyre emelkedik Melbourne környékén s a hőmérő 113 Fahrenheit fokot mutat árnyékban. A vizet literenként tíz fillérért veszi a lakosság.

— Hirt adunk arról, hogy Körröszkál községből azt jelentették a debreceni ügyészségnek, hogy Erdei Etelka újszülött gyermekét megölték. Az anya azt a vallomást tette, hogy gyermeke halva született, nem történt gyermekgyilkosság. A debreceni vizsgálóbíró, Zsögöd Jenő elrendelte a boncolást, melynek adatai az anya vallomását igazolták és így megszűnt a további eljárás.

**Modern kozmetikámat
áthelyeztem
a Hangya-bérházba
Piac u. 40. földszint jobbra
Kiss Böske**

— Az Ady Társaság irodalmi Tunepélye. A debreceni Ady Társaság január 14-én, szombat délután 6 órakor a Kollégium dísztermében a „Magyar a magyarért” akció céljaira irodalmi ünnepélyt rendez. A műsor garancia arra, hogy elsőrangú irodalmi élvezetet nyújt. Ez pedig a következő: Tóth Béla, az Ady Társaság főtitkára, „Szellem és Debreczen” címen olvas fel. Bíró Janka Csokonai- és Kölcsey-verseket szaval. Gulyás Pál, Ady Társaság elnöke, „Költők sorsa Debreczenben” címen Csokonai, Kölcsey, Ady és Tóth Árpád Debreczenhez való viszonyát rajzolja meg. Oláh Gábor verses önéletrajzából egy részletet olvas föl: Indulás Adyékkel. Elvi jelentőségű zárószót mond Asztalos Dezső, az Ady Társaság titkára.

— Zsidó istentiszteletek. A debreceni statusquo-ante izraelita anyahitközség templomaiban az istentiszteletek rengeje január hó 13—20-ig. Pénteken este mindkét templomban 4., szombat reggel mindkét templomban 7, délelőtt a Kápolnási uccában (ifjúsági) negyed 10 órakor, délelőtt a Kápolnási uccában 10.45, délután mindkét templomban fél 3, délután a Kápolnási uccában (ifjúsági) fél 4, este mindkét templomban 5 órakor. Köznap reggel mindkét templomban fél 7, este mindkét templomban fél 9 órakor. — Jajti kippür kótajn esütörtökön a Kápolnási uccában délel 12 órakor, Déák Ferenc uccában délután negyed 6 órakor. Hítszónoklat pénteken este a Kápolnási uccában. — Rabbiság.

Hazánkban párács, de sok helyen derült, napos és enyhe volt az idő. — Csak Kassáról jelentették két millimétert kitevő esőt. A hőmérséklet általában 4—6 C fok, Kaposváron 12 fokig emelkedett. A hó napközben olvadt. A hőmérséklet vastagsága Kékestetőn 40, Dobogókőn 36 cm.

Jóslás: Mérsékelt délnyugati szél, helyenként köd. Több helyen eső, ónososó. A hőmérséklet alig változik.

A mezőgazdasági kamarák elnevezése és székhelye

Budapest, jan. 12. A földművelésügyi miniszter a felvidéki területeknek a Magyar Szent Koronához történt visszacsatolásával kapcsolatban újra megállapította a mezőgazdasági kamarák számát, székhelyét és működési területét. E szerint a mezőgazdasági kamarák elnevezése és székhelye a következő:

Kisalföldi mezőgazdasági kamara, székhelye Komárom.

Felsődnunántuli mezőgazdasági mezőgazdasági kamara, székhelye Szombathely.

Alsódnunántuli mezőgazdasági kamara, székhelye Kaposvár.

Duna—Tisza-közi mezőgazdasági kamara, székhelye Kecskemét.

Tisza jobbparti mezőgazdasági kamara, székhelye Miskolc.

Tiszántúli mezőgazdasági kamara, székhelye Debrecen.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara működési területe: Hajdú, Jásznagy-Kun-Szolnok, Szabolcs, Szatmár, Bihar, Békés, valamint Bereg és Úgocsa vármegyék és Debrecen város területére terjed ki.

— Az üllő életmód következtében jelentkező bajoknál, különösen renyhe bélműködésnél, aranyeres bántalmaknál és emésztési zavaroknál, reggelente egy pohár pohár természetes Ferenc József keserűvízzel igen jó eredményeket lehet elérni. — Kérdezzé meg orvosát.

x Jó állást akar? Tanuljon gyorsírást és gépirást a Naményi Gyorsírásközlőben, Rákóczi uca 17.

— Ma este búcsúztatják Sopronban a Munkácsra áthelyezett Nádasdy-huszárokat. Sopronból Munkácsra helyezték át a Nádasdy Ferenc 3. honvédelmi ezredet. Ma, esütőrkön este banketten búcsúznak el tőlük a Lővér szállóban. A búcsúbanketten a vármegye részéről Högöcsy Pál főispán és Czillinger József alispán jelennek meg.

— Istentisztelet ideje az orth. izr. templomban. Pénteken délután négy órakor, szombaton reggel 8 órakor, délután 3 órakor. Szombat kezdete pénteken délután 3.52 órakor, szombat vége 5.02 órakor.

— Hitler kancellár esütőrkön délután felkereste Göring vezértábornagyot, hogy 46. születésnapja alkalmából személyesen fejezze ki neki jókívánságait.

— Titkos szervezetet lepleztek le Zágrábban. Belgrádból jelentik: A zágrábi rendőrség „A horvát jogok védelme” néven alakult titkos szervezetet leplezte le. A szervezet nyolc tagját letartóztatták. A vizsgálat még folyik.

— Lezuhant vizirepülőgép. Brestből jelentik: Egy vizirepülőgép a douarnenez-i öböltől három kilométernyire lezuhant. Három ember életét veszítette, egy pedig súlyosan megsebesült.

A japán császár megtekinti a kínaiaktól zsákmányolt hadiszereket.

Kozma Miklós nyilatkozata

Budapest, jan. 12. Leveldi Kozma Miklós felkérte a lapokat a következők közlésére:

„Meizler Károly országgyűlési képviselő ur 1939 január 12-i parlamenti beszédében többek között következőket mondotta: „Lehetlenség az, hogy valaki, aki megbukik mint belügyminiszter, utána elmenjen a rádióhoz 80 ezer pengős jövedelmű állásba.”

A képviselő ur megállapítására vonatkozott. Ezek után nekem is vannak megállapításaim: Én nem a belügyminiszteri székbe mentem a rádióhoz, hanem a belügyminiszteri székbe kerültem annak a MTI-nak és vállalatának, köztük a Magyar Telefonhíradó és Rádió Rt.-nek éléről, amelyek mind magán részvénytársaságok és amelyeket 1920 óta, valamennyit magántőkéből én alapítottam és amelyeket arra hivatottak éppen elégszer megállapították, hogy jól szolgálja a magyar ügyet. A belügyminiszteri székbe bekövetkezett távozásomkor tehát ugyanoda mentem vissza, amit magam alkottam s ahonnan eljöttem. Meizler képviselő urnak az az állítása, hogy én a rádiótól 80 ezer pengős évi jövedelmet élvezek, valótlan. A Magyar Telefonhíradó és Rádió Rt.-től élvezett fizetésem ennek az összegnek felét teszi ki. A rádióállomások az állam tulajdonai és a kintetűre a rádió bevétele is. A bevételekből műsorszolgáltatásért bizonyos részesedést kap a Magyar Telefonhíradó és Rádió Rt., amely az állami rádióállomások számára műsort szolgáltat

x Szenzációs szép fényképet láthat a Déri muzeumban Aszmann világajnoki kiállításán.

— Mindkét lábát levágta a vonat. — Súlyos szerencsétlenség történt szerdán este a dunaharaszti vasútállomás közelében. Az állomásra befutó egyik szerelvény elgázolta Gasmann Lajos 30 éves magánzót. A szerencsétlenül járt embernek a kerekét mindkét lábát lemetszelték.

— Csökkent a raffia ára. Az ár-ellenőrzés országos kormánybiztosa a raffia 1939 évi érvényes árát mintegy hat százalékkal csökkentette, a múlt évi árral szemben.

— A román kisebbségi kormánybiztos tárgyalásai a magyarság vezetőivel. Bukarestből jelentik: Silvia Dragomil kisebbségi főköormánybiztos rövidesen újra Kolozsvárra utazik, hogy folytassa tárgyalásait a magyar kisebbség vezetőivel a nemzeti megújulás pártjába való belépésükről.

olyan engedélyokirat alapján, amelyet ismételtelen többek között a parlamenti bizottság útján is felülvizsgáltak. A felülvizsgálat minden alkalommal megállapította, hogy a Magyar Telefonhíradó és Rádió Rt. némesak kötelezettségeit teljesítette mindenben, hanem kötelezettségein felül is példaadó módon áldozott közérdekű célokra.

— Rólam azt is tudhatja mindenki, hogy sem belügyminiszter-ségem előtt, sem utána — bár a legmegtisztelőbb ajánlatokban volt részem — soha más vállalatotól, mint azoktól, amelyeket magam alapítottam és vezetek, semmi néven nevezendő állást, vagy jövedelmet nem fogadtam el, tehát már 1920-ban, amikor Meizler Károly képviselő úr szerecsés lehetett serdülő ifjú lenni, felállítottam önmagam számára egy olyan inkompatibilitást, amellyel csupán a magam közéleti felfogásának tartoztam s amellyel nem tartoztam és tartozom sem a törvénynek, sem a közéleti etikának, sem Meizler Károly képviselő úr elbírálásának.

— Ezúton közlöm Meizler képviselő úrral azt is, hogy a belügyminiszteri székbe történt távozásom óta a nyugdíjamat nem vettem fel. Mindezek után én is megállapítok egy lehetetlenséget: Lehetetlenség az, hogy egy országgyűlési képviselő a legnagyobb nyilvánosság előtt felületességéből és könnyelműen olyan kijelentéseket tegyen, amelyek valótlanágáról könnyen módjában lett volna meggyőződni.

— Egy bűnper vádlottai követték bírójukat a haretérre. Fuzsiro Miyake, a tokiói büntetőtörvényszék bíróját, éppen egy kommunist per vádlottjai ügyében tartott főtárgyalást, mikor katonai behívó parancsot kézbesítettek ki neki, amely a kínai haretérre küldte a bírót. Az összes vádlottak arra kérték a bírót, tegye számukra lehetővé, hogy ők is a haretérre kísérhessék és vérük hullásával tegyék jövő a baba ellen elkövetett bűnüket. Miyake bíró meghatóttan felelte: — „Egyaránt a császár gyermeke vagyunk mindnyájan, bírák éppen úgy, mint gonosztevők. A behívó folytán bíróból katonává lettem és szívesen teljesítem jövendő bajtársaim kérését. Kezdenek új életet és váljanak honpolgárokká az ágyuk tűzében”. A bíró és a vádlottak ugyanabban a szabadban fognak szolgálni.

x Nagy kedvezményrel válthat színházi fizet-szelvényt a Csokonai Színház földszinti titkári irodájában.

A munkások szabadságának rendezése

Budapest, jan. 12. Az iparügyi miniszter rendelkezésére az iparügyi miniszteriumban január hó 11-én értekezlet volt a munkások szabadidejének, elsősorban a fizetések szabadságidejüknél eelszerű és eredményes felhasználása kérdésében. Az értekezletre meghívást kaptak a kérdéssel foglalkozó szakemberek, továbbá egyes munkaadók, akki szociális belátástól vezettetve a munkások szabadidejének megfelelő felhasználására már eddig is saját kezdeményezésükből gondot fordítottak és ennek érdekében áldozatokat hoztak. Az értekezleten az az álláspont alakult ki, hogy a szabadidők értékesítése céljából az eddigi rendelkezések mellett az arra illetékes állami szervek támogatásával és segítségével további lépések teendők.

LEGUJABB

Newyork jan. 12. A Newyork Times közli Ellsworth délsarkkutató rádiójelentését, amely közli, hogy az expedíció eddig nyolcvanezer négyzetmérföldnyi ismeretlen területet fedezett fel és erre igényt tart az Egyesült Államok nevében.

Genf, január 12. Hétfőn, január 16-án nyílik meg Genfben a népszövetségi tanács 104. ülészaka. A tanácsülésen több kormányt külföldi minisztere képviseli, így ott lesz lord Halifax (angol), Bonnet (francia) és Spaak (belga) stb. A napirenden csak két politikai tárgyú kérdés szerepel: a spanyol és kínai kérdés.

— Meghosszabbították a magyar—jugoszláv kereskedelmi egyezményt. Belgrádból jelentik: Az 1936 december 17-én Belgrádban aláírt magyar—jugoszláv kereskedelmi egyezmény hatályát ez év június 30-ig meghosszabbították.

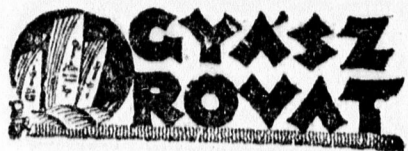
x Iparosok olesón járhatnak színházba, ha kedvezményes jegyet váltanak a színházi titkárnál, erre a felhívásra hivatkozzanak.

— Fogadóirodát tartott fenn a dublini dologház egyik lakója. Jack Kellyt a dublini központi dologház lakóját, a bíróság ötven ezer pengő pénzbüntetésre ítélte, mert titkos fogadóirodát tartott fenn a dologház háromezer lakója számára. A tárgyaláson bizonyítást nyert, hogy a titkos iroda rongos közönsége évenként 20—25 ezer pengőt veszített el versenyfogadáson. A nyomozással megbízott titkos rendőrök kijelentették hogy Kellyt könnyen kifizetheti az óriási büntetést.

— Gyilkosság Kiszálláson. Kiszállás határában holtan, nagy vértócsában heverve találták a köves úton Ábrahám Mátyás 35 éves földművet. A nyomozás azonnal megindult s megállapították a csendőrök, hogy Ábrahám Mátyás, Böresök Gergely átokházi emberrel ment hazafelé a mélykúti piacról. Utközben összeszórtak, verekedés támadt közöttük. Böresök kést rántott és agyonszúrta Ábrahám Mátyást.

— Hegyesszamlás eltemetett egy vasútvonalat és eltorlaszolásal fenyeget egy folyót Romániában. Buzzeuból jelentik: Nagy földesszamlás fenyeget egy körülbelül harminc hektárnyi területet, amely naponta mintegy nyolcvan centiméterrel csúszik. Egy hegymúlás már betemette a vasút vonalat és az a veszedelmes fenyeget, hogy egy folyót el fog torlaszolni, ami veszedelmes rivizet okozna.

x Még a takarékos ember is járhat színházba, ha kedvezményes fizet-szelvényt vált a Csokonai Színház földszinti titkári irodájában.

Ma temetik Gayné Edy íróno édesapját

Súlyos csapás érte ismét Gayné Edy íróno. Alig egy éve vesztette el forrón szeretett édesapját és most édesapja, id. Bagdy István, 12 évi hosszas betegség után, 86 éves korában elköltözött hűséges élettársa után, mélyszégyes gyászba borítva lthagyott szeretőit, felszaggatva a még alig hegedt sebet.

Temetése ma, pénteken, január hó 13-án délután fél 4 órakor lesz a díszravatalozóból.

Az alábbi gyászhirot kaptuk: Mélyszégyes fájdalommal tudatjuk, hogy forrón szeretett édesapunk, néhai id. Bagdy István, folyó hó 10-én, 86 éves korában, 12 évi hosszas betegség után elhunyt. Temetése január hó 13-án, pénteken délután fél négy órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából. A gyászoló család.

Hermann László hírlapíró temetése

Csütörtökön délután nagy részvét mellett temették el Hermann László hírlapíró, a Tiszántúli Függelék Ujság munkatársát az izraelita temetőben. Képviseltették magukat a különböző testületek is, elsősorban a rendőrség, mellyel Hermann László együtt dolgozott mint rendőrségi riportert éveken át. Résztvett a temetésen a Boeskaai FC tisztikara több játékosal, azokívül a debreceni sporttársadalom több kitünősége.

A vallomás

Írta: Dr. Szabeni Tibor

És ahogy ott állott a rendőrtisztek előtt görnyedve, roskadozó lábakkal, öszülő, csapzott haja erektől dagadt homlokára hullott, amelyről hideg verejték pergett lassan-lassan becsélt, esontos fakó arcára. Mélyen ülő fekete szemei lázas tüzben égtek s remegve kutattak a rideg, hivatali szobában egy biztató pontot, ahol egy kissé megpihenhettek volna. Keskeny, kis melléből néha-néha hörgő sóhajítás szakadt fel s ilyenkor göresös remegés szaladt át gyenge, soványka kis testén.

Székét adtak alá s amikor egy kicsit megpihent és magához tért, lassan, rekedtes hangon beszélni kezdett.

Boeskaai uraim, csak pár pernyi türelmet kérek, míg zavaros gondolataimat valahogy rendbe szedem s aztán elmondok Önöknek szép sorjában mindent, mindent...

Magába roskadva esendesen üldögélt széken, majd kezével lesimította megkuszált haját és halk, erőtlén hangon folytatta.

— Párisban születtem és ott is laktam egészen a mai napig a Quartier Latin és a Saint Marceau városrészt között fekvő Saint Genéviève utcában. Szüleimnek egy kis ószeres boltjuk volt, amelyből elég szépen éldegéltünk hátramaeskán. Anyám végtelen szelid, türelmes és dolgos asszony volt, — de apám kegyetlen, iszákos és durva ember hírében állott az egész környéken, már kis gyermek koromban is. Sokat éjszakázott, ivott s ha ilyenkor anyám szelid szemrehányással fogadta, mindkettőnkét kegyetlenül megvert.

Anyám és én dolgoztunk helyette a kis ószeres boltban s ő csak duhajkodott, úvornyázott, züllött barátival. S lassan-lassan elhalt szívemben minden érzés, meggyűlöltem az embereket és emberkerülő lettem. S egy hideg tél éjszakán itax barátai hozták haza apá-

Ott voltak a Csokonai-színház művészei és természetesen a debreceni újságírók csaknem teljes számban.

A ravatal előtt dr. Weisz Pál főrabbi mondott megható gyászbeszédet. Beszédében kiemelte Hermann László egyéni kvalitásait. Méltatta kiváló szellemi tudását. Fegyvere a toll volt — úgymond — melyet mindig a tárgyilagosság és az igazság vezetett.

A főrabbi könnyekig megható beszéde után megindult a gyászmenet a nyitott sírhoz, ahol Béber László szerkesztő a kollégák nevében mondott gyászbeszédet. Búcsúztatta beszédében Hermann Lászlót a Boeskaai Futball Club nevében is. Gondolatban utolsó tiszteletadásul ráterítette azokat a kék-sárga színeket, amelynek olvan rajongója volt.

Tamássy László szerkesztő a Debreceni Ujságíró Club, a Kelet-magyarországi Sporthírlap, a sportírók, a debreceni amatőr sport utolsó üdvözlétet tolmácsolta megindító szavakkal.

A gyászbeszédék után hullani kezdtek a sárga homokgöngyök, melyek lassanként elfedték Hermann László földi tetemét.

Csurka Tibor orvostanhallgató meghalt. Mély és őszinte részvét mellett, nagyszámú gyászközönség kíséretében helyezték, Vámospercsen tegnap délután örök nyugalomra Csuska Tibor orvostanhallgatót, akit háromévi súlyos szenvedés után ragadt el szerető szülei, testvérei, rokonai, barátai és ismerősei köréből a halál. A temetési szertartást Bartha Dezső ref. lelkész végezte, kinek mélyszántó imája és búcsúztatása után a gyászoló közönség zokogó kíséretében vitték ki utolsó útjára, ahol a sírnál Hetey Pál segédlelkész imájával, szerető

és porig sújtott szüleinek, hozzátartozóinak és barátainak fájó és könnyes búcsúzása után helyezték örök nyugalomra.

Özv. Kiss Miklósné 82 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután három órakor lesz a Köztemető II. A) ravatalozójából, a ref. egyház szertartása szerint. Dankó temetkezési intézet.

Spakovszky Sándor városi tisztviselő 36 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután félhárom órakor lesz a Köztemető II. B) ravatalozójából a római katolikus egyház szertartása szerint. Dankó temetkezési intézet.

Kovács Lajos 78 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a Köztemető IV. ravatalozójából. Dankó temetkezési intézet.

Özv. Bajdó Istvánné, Kujai Anna 26 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután félhárom órakor lesz a köztemetői négyes teremből, ref. szertartással. — Pusztai temetkezési intézet.

Özv. Szegedy Mártonné Boross Mária 55 éves korában elhunyt. Halálát gyermekei, testvérei, unokái és nagyszámú rokonsága gyászolja. Temetése szombaton délután három órakor lesz a köztemetői II. A) teremből ref. szertartással, a Kossuth ucai temetőből ugyanaznap átxehumált férje hamvai mellé. Lakás: Ocskai ucca. — Pusztai temetkezési intézet.

*****

— A bukaresti ügyvédi kamara felszólította zsidó tagjait, hogy február elsejéig igazolják, átestek-e az állampolgársági revízió és hogy újból elismerték-e román állampolgárságukat. Ellenkező esetben törlik őket az ügyvédek névjegyzékéből.

x Nézze meg az Aszmann—Zöld József fényképkiallítást, sokat veszít, aki nem látta.

mát részegen, félig megfagyva eszméletlenül. Ez az éjszaka aztán el is vitte. Ágynak esett s nem kelt fel többet. Akkor már érezt fiatalember voltam s emlékszem, nem tudtam sírni apám temetésén.

— Kétlen maradtunk szegény, beteg, megtört anyámmal s azt hittem, most már boldogan, nyugodtan fogjuk leélni életünket. De — jaj — pár hónap múlva anyám is itt hagyott. Sírba vitte a megkínzott, jószágos, beteg szíve. Bambán, kiégett, könnytelen szemekkel ballagtam koporsója után s szívemre valamilyen nehéz, fojtogató köd ereszkedett.

— Egyedül maradtam s folytattam apám üzletét. Nem jártam emberek közzé, nem jártam sehová, csak anyám sírját kerestem fel gyakrabban, hogy virágokkal díszítem csendes halotti szállását. Üzletem jól ment, hisz hozzáam jártak a környék bajhajtott, nincstelen szegényei s potom áron vesztegették el a jobb időkben még megmaradt emléktárgyakat és apróságait. Lassan — szinte magam is alig vettem észre — csinos vagyont gyűjtöttem össze ezekkel, a szerencsétlenekkel kötött üzleteimből. Gazdag ember voltam tehát, nem hiányzott semmi sem csak az emberektől undorodtam végtelenül s megkeményült kerges szívem nem enyhült meg semmi fájdalom, semmi jószág és szépség előtt sem... S telt az idő, életem nem változott semmit, semmit, csak lassan ezüst szálak toladódtak fekete hajam közzé.

S ekkor, egy csikorgó, téli délután, amikor jajongva nvargalt a szél a havas utcákon, egy konottasan öltözött, fiatal, karcsú, szőke lány lépett hátortalanul üzletembe. Egy régi, ismeretlen festőtől származó, kezdetleges, kis pitorresket kínált megvételre, ijedt, nagy fekete szemével esendően reménykedően nézett reám. Rendés körülmények között az ilyen értéktelen képet meg sem veszem, de most... szemem lázasan

tapadtak a halvány Madonna arera s öreg, megfásult szívem örülten zakatolt. Percek alatt halálosan megszereltem... Éreztem, hogy ez a lány lesz a végzetem: nem tudok és nem tudnék nélküle élni... Nem is tudom, hogy mennyit fizettem neki a képért, csak felmarkoltam egy köteg bankót s a kezébe nyomtam. Zavartan, megrémülve nézett reám a sok pénz látára s ijedten hátrált előlem. Marasztani próbáltam, de ő felrántotta az ajtót, kiugrott az uccára és babonás félelemmel rohant végig a néptelen, sötétedő uccán.

— Most már nem volt nyugtom. Megtudtam, hogy Silvianak hívják és itt lakik a Saint Genéviève ucca túlsó végén öreg, nyomorék anyjával és zsémbes vénkisasszony nagynőjével egy hónapos, kis szobában, a legnagyobb nyomorban és nélkülözések között. Megismerkedtem velük és pár hét múlva már meg is kértem Silvia kezét. Simán ment minden, ilven gazdag kértöt nem utasíthattak el, hisz ez elvégre menekést jelentett számunkra leirhatatlan nyomorból és kétségbeesésből. Silvia elinte hallani sem akart a dologról, de — azt hiszem, — hogy édesanyja és nagynője könyörgése és könnyei végre őt is csak megtörték és igent mondott... Kitérték az esküvő napját és én boldogan, lázas sietséggel rendeztem, szőítettem új otthonunkat.

— Az esküvő. — Silvia kívánságára — a legnagyobb csendben folyt le és én boldog voltam, végtelenül boldog. Alig vártam, hogy a szertartásnak vége legyen s virákokkal megrakott új otthonunkba érjünk.

Itt egy kis szünetet tartott, s fáradt, fénytelen szeméit egy pillanatra lehunyta. S ahogy úrra beszélni kezdett, néha, kis melléből sípolva szakadoztak fel a hangok s látszott rajta, hogy torkát sírás fojtogatja.

— S ott állott fehér menyasszonyi ruhában, mirtusz-koszorúval fején a nyitott ablaknál s sápadtan, szorongva,

FILM

VIGSZINHÁZ.

Szegény gazdagok

Jókai regényt filmen már nem egyet láttunk, de ez a mostani a legfrissebb minden bizonnyal a legsikerültebb az összes között. Jól választották meg a regényt is, mert Facia Negra regényes, sőt fantasztikus alakja már régen filmre kívánczolt. Annyi lehetőséget nyújt ügyes rendezőnek, annyi filmszerűséget lehet jól kibozni belőle, hogy jobb témát nem is választhattak volna. A regényt mindenki ismeri és írjuk le gyorsan, hogy pontosan és hűségesen igyekezett a rendezőség be is tartani mindazt, amit Jókai álmódott. Rendesen úgy szokott történni, hogy a regényt kiforgatják eredeti művöltából. Ebben az esetben azonban örömmel látjuk, hogy irodalmi vonatkozásban is jó munkát, szép munkát adtak ebben a nagyszerű magyar filmben. Nem írjuk a mostanában igen gyakran előforduló superlatívuszokat, de nyugodtan elmonthatjuk, hogy A szegény gazdagok film kitünő.

A szereplők pompás gárdája külön élményt jelent minden mozilátogatónak. Úray Tivadar mesterművészettel adta vissza Hátszeghy báró titokzatos alakját. Szeletky Zita bájosan egyszerű volt, éppen azért aratott nagy sikert. Maly Gerő, Pethes Andor egészítették még ki a remek együttest. Szilassy László nem tudta elhíttetni a rettenhetetlen hőst s leleplező erős férfit. Tu édes, túl operettszerű és Úray markánsan férfias, erőszakos pompás alakja mellett elveszett.

Nagy sikerrel mutatta be az idény egyik legkitünőbb magyar filmjét a Vigszínház.

szomorúan nézett reám.

— Egy lépést tettem feléje, hogy vértelen ajkára esököljam első esökömat, de ő akaratosan dobantott pici lábával s minden ízében remegve, indulatosan szólt reám.

— Ne közelíten hozzáam... érti? hagyjon most magamra...

— Megtorpanlam.

— Csak egy esököt, egy esököt, az elsőt, — suttogtam s kitért karokkal közeledek feléje.

— Ha még egy lépést tesz, levetem magam a mélységbe. Kiallította felém elszántan. Értsen még végre, hogy gyűlölöm magát és hogy ez az esküvő nem érvényes, mert kényszerítették reá...

— De már nem bírtam magammal. Halálos szerelmemben örültem vágytam egy esökja, egy ölelése után s feléje indultam...

Abban a pillanatban egy halk sikoly röppent, odaugrottam az ablakhoz, de — jaj — már későn s a könnyű, fehér selyem, menyasszonyi ruha, mint egy fantasztikus felhő gomolyog, fellaróztatatlanul, végtelenen zuhant felé az iszonyú mélységbe.

— Felordítottam s eszeveszetten futottam le a lépcsőkön, ki az uccára.

— Ott feküdt már ekkor véresen, összetört tagokkal, tépelt, beszenyezett menyasszonyi ruhában az érzéketlen, hideg köveken. És én csak álltam meredt szemekkel néztem azt a kicsi, fehér halottat... Arany-szőke haja ziláltan hullott ön színű arcára, néma, pici, vértelen ajkai dacosan csukódtak egymásra...

— Lassan oda omlottam melléje, föléje hajoltam s eszelősen esökoltam első esökömat halott asszonyom, halott ajkákára.

Testét ideges, göresös zokogás rúta meg s amikor már kissé magához tért, kínosan felemelkedett székéről, bárgyan, idegenkedve nézett körül, rekedten hörögte a rendőrtisztek felé:

— És így idejuttottam...

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Balla Imre majoros, Balmazújváros, fiú Imre. Nagy Vince csizmadiaségéd, Kar uca 22., fiú Vince, Bata Ferenc gépkocsivezető, Vörösmarty uca 32., leány Ibolya. Kedves János MÁV mozdonyvezető, Hunyadi uca 20., fiú László. Varga István napszámos, Nádudvar, fiú Imre. Biró László napszámos, Mátészalka, fiú László. Nagy Lajos dohánygyári munkás, Bellegel 110., leány Mária. Erdélyi József kocsis, Arany János u. 60. sz. fiú József. Nyári Ferenc lakatoségéd, Kálmánchelyi uca 6. leány Katalin.

Eljegyzések: Mátyás Lajos MÁV kocsis lakatos, Szarazi Ferenc uca. 5.—Bóde Julianna Vámospéres, Szoboszlai György földműves—Mezei Mária, Fáy Júl. 44. Gyarmati József csizmadiamester, Lehel uca 27.—Wieser Anna Busi uca 21.—Papp Ferenc földműves Jámor Karolin, Doberdó uca 14. D. Papp Gábor földműves, Domokos Lajos uca 26.—Gruz Margit, Szép uca 21. szám, Adler Zoltán kereskedő, Szé-

chenyi uca 30. Breuer Magdolna, Arany János uca 1. Balogh Sándor órásségéd, Késes uca 38.—Tóth Balogh Eszter, Késes uca 38. Szöllösi Lajos földműves, Sáránd—Jenci Etelka, Boldogkert uca 65. Nagy László MÁV fűtő, Rothermere uca 15.—Szaász Erzsébet, Rothermere uca 1.

Halálozások: Bagdy István asztalosmester, ref. 86 éves, Rakovszky uca 5. szám, özv. Sáfár Péterné ref. 81 éves Rothermere uca 41. Sebők Rezső gk. 3. hónapos, Pesti uca 4. Kertész Erzsébet, ref. 1 éves, Pesti uca 4. szám. Molnár Erzsébet ref. 1 hónapos, Pesti uca 4. Szabó Imre fémipariszkolai tanuló, ref. 21 éves, Konyár. Palágyi Imre ref. 1 éves, Kisujszállás. Csillag Etelka izr. 4. hónapos, Hajdúszovát. Spakovszky Sándor városi tisztviselő rk. 35 éves, Miklós uca 39.

— Munkácsnál elesett Csapó százados holttestét Szegedre szállítják. Szegedről jelentik: A munkácsi esch betörés halottainak temetését nagy részvétellel kísérte Szeged város közönsége. A hősi halottak névsorából nem tudták pontosan megállapítani, hogy az elesett Csapó József százados azonos-e a szegedi Csapó századossal. Csak napok múlva derült ki, hogy

Csapó, akinek szülei és három fivére Szegeden élnek, valóban azonos a szegedi cesedi Csapó József századossal. A család ezt már csak a temetés után tudta meg és azonnal elhatározta, hogy a holttestet kihantoltatja és hazaszállíttatja Szegedre. Csapó százados három fivére már el is utazott Munkácsra, hogy intézkedjék a holttest elszállításáról. A hősi halottat Szegeden ünnepélyesen fogják elte-

metni.
— A budafoki állami pincékben, január hó 16-án délután 3 órakor két-üetes borászati tanfolyam nyílik meg. A tanfolyamra írásban, vagy személyesen lehet jelentkezni, a budafoki m. kir. borászati szakiskola igazgatóságánál. Részvételi díj 15 P előadások és gyakorlatok délutánonként 3-7 óráig. Lakásról és ételme zésről ki-ki maga gondoskodik.

KÖZ- GAZDASÁG

TERMÉNYTÖZSDE.

Élénk tengeri kínálat a készárúpiacon

A készárúpiacon a tengeri élénk kínálat után 15 fillérrel esett, ellenben a búza ára 5 fillérrel javult. Kötés nélkül 10 fillérrel drágult a rozs. A többi termények ára változatlan.

Búza tiszavidéki 77 kg 20.10—20.25 78 kg 20.30—20.45 79 kg 20.50—20.65 80 kilós 20.60—20.75. — Felsőtisza 77 kg 20.00—20.15 78 kg 20.20—20.35 79 kg 20.40—20.55 80 kg 20.50—20.65 rozs pestvidéki 14.05—14.15, rozs mas

14.15—14.25, takarmányárpa első rendű 16.00—16.30, középminőségű 15.75—16.00, sörárpa kiváló 19.50—20.00, prima 19.00—19.50, zab első rendű 19.00—19.10, középminőségű 18.80—19.00, tengeri 13.10—13.20 korpá 12.70—12.80, 8-as liszt 15.80—16.00 pengő mázsánként.

SERTÉSVÁSÁR.

A tegnapi napon megtartott ferencvárosi sertésvásárra összes felhajtás 3697 darab volt, a vásári átlományból angol hússertéssel felhajtás 932 darab. — Az irányzat lanyba. Árak: uradalmi zsirsértés páronként 340 kilón fejtül 106 fillér, I. szedett sertés 90—93 fillér szedett sertés III. 72—78 fillér, II. angol sonkasértés 84—90 fillér, exporti zsír márkázott 150 fillér kilónként.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 50 fillér, minden további szó 5 fillér, vasárnap 10 szóig 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetés díja hétköznap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér, vasárnap 10 szóig 80 fillér, minden további szó 8 fillér. A vastag betűből álló, valamint levelezés és házasság rovathoz elhelyezett apróhirdetések díja kétszeres. Kezdő szavak csak vastag betűvel szedhetők, az apróhirdetések díja mindenkor előre fizetendő. A közlés díja vidékről kis értékű postabélyegeken is beküldhető. Kiadóhivatalban hagyott címek 27-89 telefonszám alatt megtekinthetők. Jelíges hirdetésre ajánlatokat a kiadóhivatal díjmentesen továbbítja.

1 kilo
mézédes mandarin 88
szép vékony héjú
citrom 88
Jonathán alma 88
Aranyparmen alma 88
* Vegyülműcsomagokban
Arany Bika mellett
és a Hungária palotában

Levelezés

Levél van
„komoly 1779” jellegére
a kiadóhivatalban. Kér-
jük átvenni. 809 vv.

Alkalmazást nyer férfi

Négy
középszintű végzett
fiút tanulónak felve-
szek. Kúrenes fodrász,
Kossuth uca 8. 778

Kifutófiú,
megbízható felvétetik,
Hatvan uca 18. II. em.
balra, sarok lakás. 818

Nős kertész,
főkertész, kocsis gazda,
parádeskocsis, urada-
lomba kerestetik. Pa-
taky, Péterfia 53. szám
udvari lakás. 814

Fodrászsegédet
állandó munkára felve-
szek. Beléptni február
1-ig. Kárpóli, Eötvös
uca 64. 811

Alkalmazást nyer nő

Hölgyfodrász-
kísasszonyt felve-
szek. Barna, Csapó uca 1.
804

Alkalmazást keres nő

Főzéshez értő
éves bizonyítványokkal
gyermekszertető, kis csa-
ládhoz ajánlkozik, bent
lakónak, esetleg bejá-
rónak. Csapó uca 44.
799

Háztartási alkalmazott

Takaréktűzhely
új és használt, készen
olesón, javítását fele-
lősséggel vállalom. —
Nagy István, Széchenyi
uca 6. sz. 487 2. 6.

Ajánlat

Grafológusnő
házassági, családi, pá-
lyaválasztási ügyeiben
szakszerűen felvilágosít
Széchenyi uca 43 52

Varrógép, kerékpár
vétel, csere, eladás köl-
csönzés. — Géprészek
minden géphez. Javi-
tások jótállással, Eisen-
berger, Csapó uca
101. szám. 1379 1. 15.

Hő- és sárcipő.
javítás. Vulkanizálva is
Nagy Károly,
Batthyány uca 10.
382 2. 3

Fehérnemű
varrást, himzést, leg-
olesőbban, legszebben
készíttessen. Kút uca
62. alatt. 463 1. 20.

Estélyi ruhát 5,
délutánit 4, házi ruhát
3 pengőért készit. „Ellis”
szalon, József kir. her-
ceg uca 14. 647 1. 21.

Teljes ellátás

Kellemes lakás,
finom konyha a Hun-
gária panzióban **szobák**
**napokra s hónapszám-
ra,** Ferenc József út, 59.
szám, telefon: 23-39.
800 vv.

1 kg csemegealma 58
1 kg mandarin 86
Cukorka, csokoládé, teasütemény nagy választékban kapható
Gödény csemegeüzlet
Csapó u. 7. Szilágysság mellett.

Élelmiszer ital

Libamáj,
3 fillértől dekája, liba-
zsír tészta 2 pengő
kilója. Tökkáposztá, s
vizesugorka kapható a
csapóucai színházi já-
rónál, libahúsüzletben.
1322 1. 13.

Prima édes érett narancs
66 fill.
Mézédes mandarin
84 fill.
GOLENCZY
Sas u. 2. Tel. 16-05

Tüzelő anyagok

Itt az olesó fa!
Száras aprított akác- és
tölgyfa hazaszállítva, s
mázsánként 1 pengő 20
fillér és jómínőségű
szemek. Kovács lakos-
kedő, Szent Anna uca
36. szám. 688 1. 14

Üzlet, műhely, raktárhelyiség

Ügyfelem
részére fűszerüzlet-
helyiséget keresek, s
esetleg lakással, Dr. La-
dányi Sándor, Arany
János uca 6. 770

Pérez
ötezer pengő, földre,
házakra folyósítatik,
Pataky, Péterfia uca
53. szám. 813

Átadó üzlet, vendéglő

Fodrász-
üzletemet másfoglalko-
zás miatt, berendezési
árban eladom. Cím a
kiadóban. 811

Eladó
elutazás miatt ma-
gocsal Nagy Béla fű-
szerüzlete. Kandia u.
15. szám. 803

Butorozott szoba

Különbejárattú
uceai butorozott szoba,
előszobával kiadó. Busi
uca 3. Péterfia közelé-
ben. 590 vv.

Elveszett

Elveszett
arany női karkötőóra.
Megtaláló jutalmat kap
Zrinyi uca 4. 805

Bútor

Egy
szép ebédlőszekrény el-
adó. Mester uca 29.
819

Gazdasági eszközök

Egy
teljesen jókarban levő
sárga vászonfedeles ko-
csi eladó. Honvédteme-
tő uca 6. 95 vv.

Ingóság eladás

Kétaknás folytonegő
„Perpetum” salgótar-
jáni köszvénykályha, jó
állapotban, nagyobb la-
kások, szobák fűtésére
igen alkalmas, eladó.
Párja megtekinthető a
kiadóhivatalban.
1679 vv.

Mozigép
teljes felszereléssel el-
adó. Értekezni: Grósz
Imre úrnál, Hajdú-
Szoboszló. 772

Egy
berakott szép csempé-
tűzhely eladó, Mester u
29. szám. 816

Jó
állapotban levő asztal-
konyha eladó. Erzsébet
út 20. 810

Jux-taxi
állásért eladó, —
Cím a kiadóban. 796

D. K. W.
Meisterklasse ülések,
Baliilla 4 üléses 33 mo-
torkerékpárok eladók.
Szoboszlai, Széchenyi
uca 24. szám.

Singer,
central bobbin női var-
rógép, jókarban eladó,
Szepeességi uca 30.
801

Eladó föld

Magyarhomoroghoz
egy kilométerre ötven
hold jó búzatermő föld-
det eladok. Cím a ki-
adóhivatalban. 512

Eladó állatok

Eladó
100 kilós fiatal zsirsér-
tés, Libakert, Szegfü u.
36.. 817

Eladó
130—140 kilós hizott
sertés, Teleki uca 82.
819

Eladó
zsirsértés, 140 kilós
Késes uca 73. 807

Hizott
sertések eladók. 130—
180 kilósok, Böször-
ményi út 32. 802

Eladó
tízhetes szőke manga-
lica malacok, Varga-
kert, Legányi uca 35.
797

Szerkesztésért felelős:
PÁLFY JÓZSEF
Kiadja és nyomja a
RSZANTULI KÖNYV-és LAPKIADÓ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kiadásért felelős:
DR. SZIGETHY GYULA
Igazgató.